ECLI:LV:RAT:2021:0423.11519004917.14.S
Krimināllieta Nr. 11519004917
Lietas arhīva Nr. KA04-0138-21/15

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021. gada 23.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Daiga Kalniņa,
tiesnese Signe Kalniņa,
tiesnese Tamāra Broda,
piedaloties prokuroram Andrejam Sirmajam,

iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu /pers. E/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā saistībā ar Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurora p.i. Andreja Sirmā apelācijas protestu un apsūdzētā /pers. E/ un viņa aizstāves Ilonas Bulgakovas apelācijas sūdzībām par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 14.jūnija spriedumu, ievērojot Latvijas Republikas Senāta 2020.gada 6.novembra lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 14.jūnija spriedumu /pers. E/:

atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2017.gada 26.aprīlī) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 8 (astoņiem) gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem;

atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2017.gada 12.maijā) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 10 (desmit) gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem;

atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 233.panta otrās daļas un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu, pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, galīgais sods noteikts – brīvības atņemšana uz 14 (četrpadsmit) gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 3 (trīs) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu brīvības atņemšanas soda izciešanā ieskaitīts aizturēšanā un apcietinājumā pavadītais laiks no 2017.gada 12.maija līdz 2019.gada 14.jūnijam.

Drošības līdzeklis – apcietinājums – atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Soda izciešanas sākumu noteikts skaitīt no 2019.gada 14.jūnija.

Naudas līdzekļi 352,62 EUR (trīs simti piecdesmit divu *euro* 62 centi), kuriem uzlikts arests, atzīti par noziedzīgi iegūtu mantu un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 358.pantu ieskaitīti valsts budžetā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 8.punktu no /pers. E/ piedzīti procesuālie izdevumi 7000 EUR (septiņi tūkstoši *euro*), kas izlietoti speciālās izmeklēšanas darbības – speciālā izmeklēšanas eksperimenta veikšanai un nav atgūti, par labu Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Izmeklēšanas atbalsta pārvaldei.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu izlemta rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem.

[2] Atbilstoši pirmās instances tiesas konstatētajam, /pers. E/ neatļauti iegādājās un glabāja psihotropo vielu realizācijas nolūkā lielā apmērā, un neatļauti realizēja psihotropo vielu lielā apmērā (divi noziedzīgi nodarījumi) un iegādājās un glabāja šaujamieročus un šaujamieroča munīciju bez attiecīgas atļaujas, turpmāk norādītajos apstākļos.

[2.1] /pers. E/ pirmstiesas kriminālprocesa izmeklēšanas gaitā (turpmāk – izmeklēšanā) precīzāk nenoskaidrotā vietā un laikā, radās noziedzīgs nodoms, kas vērsts uz psihotropās vielas neatļautu iegādāšanos, turpmākas realizācijas nolūkā. Īstenojot savu noziedzīgo nodomu, /pers. E/ 2017.gada 21.aprīlī tirdzniecības centrā "/nosaukums/" , /adrese/, vienojās ar psihotropās vielas pircēju, personu, kura iesaistīta speciālajā izmeklēšanas eksperimentā (turpmāk – Persona) par psihotropās vielas lielā apmērā realizāciju un samaksu par to. Turpinot īstenot savu noziedzīgo nodomu, /pers. E/ mantkārīgu motīvu vadīts 2017.gada 24.aprīlī tirdzniecības centrā "/nosaukums/", /adrese/, satikās ar Personu, lai saņemtu naudu par pasūtīto psihotropo vielu. Turpinot īstenot savu noziedzīgo nodomu, kas vērsts uz psihotropās vielas lielā apmērā realizāciju, /pers. E/, izmeklēšanā precīzāk nenoskaidrotā laikā un vietā, bet ne vēlāk kā līdz 2017.gada 26.aprīlim plkst. 22.40 no izmeklēšanā nenoskaidrotas personas, turpmākas realizācijas nolūkā, iegādājās ne mazāk kā 495,892 g iedzeltenas krāsas pulverveida vielu, iepakotu vienā polimēra materiāla iepakojumā, kas saskaņā ar Eksperta atzinumu satur 17 % jeb 84,302 g sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzinātu psihotropo vielu metamfetamīnu un saskaņā ar noziedzīga nodarījuma brīdī spēkā esošā likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 2.pielikumu iekļauta vielu grupā "Amfetamīni", un veido lielu apmēru. Ieguvis fizisku varu pār iegādāto psihotropo vielu lielā apmērā, /pers. E/ to ievietoja melnas krāsas polimēra materiāla maisos un paslēpa šosejas A9 (Rīga–Liepāja) malā pie norādes 8 km. Turpinot īstenot savu noziedzīgo nodomu, kas vērsts uz psihotropās vielas lielā apmērā realizāciju /pers. E/ 2017.gada 26.aprīlī ap plkst. 22.40, pie tirdzniecības centra "/nosaukums/", /adrese/, satikās ar Personu, lai realizētu viņam iepriekš pasūtīto psihotropo vielu lielā apmērā, pēc kā abi kopā ar /pers. E/ valdījumā nodoto automašīnu AUDI A6, valsts reģistrācijas numurzīme /numurs/ (turpmāk - AUDI A6), devās uz /pers. E/ zināmo vietu uz šosejas A9 (Rīga–Liepāja), kur bija paslēpta Personai paredzētā psihotropā viela. Braucot pa šoseju A9 (Rīga–Liepāja) /pilsēta/ virzienā, pie norādes 8 km /pers. E/ apturēja automašīnu AUDI A6 un, izkāpjot no automašīnas, Personai ar roku norādīja uz ceļa malā esošu

melnas krāsas polimēra materiāla maisu, paskaidrojot, ka tajā atrodas Personas pasūtītā psihotropā viela, tādejādi, par naudu, realizēja Personai 495,892 g iedzeltenas krāsas pulverveida vielu, iepakotu vienā polimēra materiāla iepakojumā, kas saskaņā ar Eksperta atzinumu satur 17 % jeb 84,302 g sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzinātu psihotropo vielu metamfetamīnu, pēc kā aizbrauca no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietas.

Šādas apsūdzētā darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas.

[2.2] /pers. E/ pirmstiesas kriminālprocesa izmeklēšanas gaitā (turpmāk – izmeklēšanā) precīzāk nenoskaidrotā vietā un laikā, radās noziedzīgs nodoms, kas vērsts uz psihotropās vielas neatļautu iegādāšanos, turpmākas realizācijas nolūkā. Īstenojot savu noziedzīgo nodomu, /pers. E/ 2017.gada 9.maijā tirdzniecības centrā "/nosaukums/", /adrese/, vienojās ar psihotropās vielas pircēju, personu, kura iesaistīta speciālajā izmeklēšanas eksperimentā (turpmāk — Persona) par psihotropās vielas lielā apmērā realizāciju un samaksu par to. Turpinot īstenot savu noziedzīgo nodomu, /pers. E/ mantkārīgu motīvu vadīts 2017.gada 10.maijā tirdzniecības centrā "/nosaukums/", /adrese/, satikās ar Personu, lai saņemtu naudu par pasūtīto psihotropo vielu. Turpinot īstenot savu noziedzīgo nodomu, kas vērsts uz psihotropās vielas lielā apmērā realizāciju, /pers. E/, izmeklēšanā precīzāk nenoskaidrotā laikā un vietā, bet ne vēlāk kā līdz 2017.gada 12.maijam plkst. 16.55, no izmeklēšanā nenoskaidrotas personas, turpmākas realizācijas nolūkā, neatļauti iegādājās ne mazāk kā 998,423 g baltas krāsas pulverveida vielu, iepakotu divos polimēra materiāla iepakojumos, kas saskaņā ar Eksperta atzinumu satur 17 % jeb 169,731 g sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzinātu psihotropo vielu metamfetamīnu un saskaņā ar noziedzīga nodarījuma brīdī un spēkā esošā likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 2.pielikumu iekļauta vielu grupā "Amfetamīni" un veido lielu apmēru. Ieguvis fizisku varu pār iegādāto psihotropo vielu lielā apmērā /pers. E/ to ievietoja melnas krāsas polimērā materiāla maisa fragmentā un paslēpa šosejas A9 (Rīga–Liepāja) malā pie norādes 20 km. Turpinot īstenot savu noziedzīgo nodomu, kas vērsts uz psihotropās vielas lielā apmērā realizāciju /pers. E/ 2017.gada 12.maijā ap plkst. 16.55 automašīnu stāvvietā /adrese/ satikās ar Personu, lai realizētu viņam iepriekš pasūtīto psihotropo vielu lielā apmērā, pēc kā abi kopā ar /pers. E/ valdījumā nodoto automašīnu AUDI A6 devās uz /pers. E/ zināmo vietu uz šosejas A9 (Rīga–Liepāja), kur bija paslēpta Personai paredzētā psihotropā viela. Braucot pa šoseju A9 (Rīga–Liepāja), /pilsēta/ virzienā pie norādes 20 km /pers. E/ apturēja automašīnu AUDI A6, un, neizkāpjot no automašīnas, Personai norādīja uz ceļa malā esošu melnas krāsas polimēra materiāla maisu, paskaidrojot, ka tajā atrodas Personas pasūtītā psihotropā viela, tādejādi, par naudu, realizēja Personai 998,423 g baltas krāsas pulverveida vielu, iepakotu divos polimēra materiāla iepakojumos, kas saskaņā ar Eksperta atzinumu satur 17 % jeb 169,731 g sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzinātu psihotropo vielu metamfetamīnu, pēc kā aizbrauca no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietas.

Šādas apsūdzētā darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas.

[2.3] /pers. E/ /vieta/, pirmstiesas kriminālprocesa izmeklēšanas gaitā (turpmāk - izmeklēšanā) precīzāk nenoskaidrotā laikā, vietā un apstākļos, bet ne vēlāk kā līdz 2017.gada 12.maijam, būdams persona, kurai likumā noteiktajā kārtībā nav izsniegta šaujamieroču un šaujamieroču munīcijas iegādes un glabāšanas atļauja, atrada izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotu vienu iepakojumu, kurā atradās – viena rūpnieciski izgatavota 6,35 mm BROWNING 1906.gada parauga pistole (ar mehāniski iznīcinātiem numuriem), kas saskaņā ar Eksperta atzinumu ir īsstobra pusautomātiskas darbības vītņstobra šaujamierocis, derīgs šaušanai, viena 6.35 mm KOROVINA konstrukcijas pistole ar Nr. 50192, kas saskaņā ar Eksperta atzinumu ir īsstobra pusautomātiskas darbības vītņstobra šaujamierocis, derīgs šaušanai, kura pašrocīgi pielāgota šāviena trokšņa slāpētāja izmantošanai, metāla cilindriskas formas priekšmets, kas saskaņā ar Eksperta atzinumu ir pašrocīgi izgatavots šāviena trokšņa slāpētājs, derīgs šaušanai ar 6,35 mm KOROVINA konstrukcijas pistoli ar Nr. 50192 vai jebkuru šaujamieroci (pistoli), kuram ir atbilstoša stiprinājuma vītne un stobra kalibrs, piecdesmit četras (54) rūpnieciski izgatavotas 6,35 mm BROWNING 1906.gada parauga patronas, kas saskaņā ar Eksperta atzinumu ir vītņstobra šaujamieroču munīcija, derīgas šaušana un trīs (3) maināmas kārbveida patronu magazīnas, no kurām viena izmantojama 6,35 mm KOROVINA konstrukcijas pistolē ar Nr. 50192, divas izmantojamas 6,35 mm BROWNING 1906.gada parauga pistolē. Ieguvis fizisku varu pār iegādātajiem šaujamieročiem un to sastāvdaļām un šaujamieroču munīciju, /pers. E/ aizgāja no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietas un iegādātos šaujamieročus un to sastāvdaļas un šaujamieroču munīciju paslēpa savā dzīvesvietā dzīvoklī /adrese/, tādejādi demonstrējot gribu iegādātos šaujamieročus un to sastāvdaļas, un šaujamieroču munīciju bez attiecīgās atļaujas paturēt sev un izlietot pēc saviem ieskatiem. Iegādātos šaujamieročus un to sastāvdaļas un šaujamieroču munīciju /pers. E/ bez attiecīgas atļaujas glabāja savā dzīvesvietā dzīvoklī /adrese/ līdz 2017.gada 12.maijam plkst. 17.59, kad sankcionētas kratīšanas laikā viņa dzīvesvietā, to izņēma Valsts policijas amatpersonas.

Ar šādu savu rīcību /pers. E/ bez attiecīgas atļaujas iegādājās un glabāja šaujamieročus un to sastāvdaļas un šaujamieroču munīciju, apdraudot vispārējo drošību un pārkāpjot šaujamieroču un šaujamieroču munīcijas likumīgas aprites kārtību.

Šādas apsūdzētā darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 233.panta otrās daļas.

[3] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu ar papildinājumiem iesniedza Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurora p.i. A.Sirmais, apsūdzētais /pers. E/ un viņa aizstāve I.Bulgakova iesniedza apelācijas sūdzības.

[4] Prokurora p.i. A.Sirmais apelācijas protestā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par /pers. E/ noteikto sodu un galīgo sodu, norādot turpmāk minēto.

Tiesa nav pietiekami izvērtējusi apsūdzētā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, viņa personību, kā arī, nosakot sodu, nav ņēmusi vērā, ka noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas brīdī nebija izciests papildsods – policijas kontrole, par analoģiska noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, par ko atbildība paredzēta Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā. Pie apsūdzētā izņemtās psihotropās vielas metamfetamīna daudzums, kas pirmajā gadījumā vairāk kā 42 reizes, bet otrā gadījumā vairāk kā 84 reizes pārsniedz daudzumu, no kura tas atzīstams par lielu.

Apsūdzētajam noteiktais sods par 2017.gada 26.aprīlī izdarīto noziedzīgo nodarījumu, par ko atbildība paredzēta Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā, ir mazāks nekā sods, kādu apsūdzētais saņēma iepriekš, par analoģiska noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, ko noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī nebija izcietis. Tāpat tiesa nav pievērsusi pietiekamu uzmanību apsūdzētā personību negatīvi raksturojošajām ziņām.

Tiesa, nosakot galīgo sodu apsūdzētajam, nav ņēmusi vērā, ka uz noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas brīdi apsūdzētais nebija izcietis viņam ar Augstākās tiesas 2011.gada 11.jūnija spriedumu noteikto papildsodu – policijas kontroli, tādējādi nepamatoti uzlabojot apsūdzētā stāvokli.

Lūdz apsūdzētajam noteikt sodu: par 2017.gada 26.aprīlī izdarīto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas - brīvības atņemšanu uz 9 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem; par 2017.gada 12.maijā izdarīto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas - brīvības atņemšanu uz 12 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās un trešās daļas nosacījumiem sodu noteikt pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, - brīvības atņemšanu uz 17 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 3 gadiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta nosacījumiem sodu noteikt pēc vairākiem spriedumiem, daļēji saskaitot piespriesto sodu un sodu, kas nav izciests pēc 2011.gada 8.jūnija Augstākās tiesas sprieduma, un galīgo sodu noteikt - brīvības atņemšanu uz 17 gadiem 3 mēnešiem, ar probācijas uzraudzību uz 3 gadiem.

[5] Apsūdzētais /pers. E/ savā apelācijas sūdzībā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par viņa notiesāšanu pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas un viņu attaisnot turpmāk norādīto argumentu dēļ.

[5.1] Spriedums ir pamatots tikai ar liecinieka /pers. K/ liecībām, kuras neapstiprinās ar citiem pierādījumiem lietā. Uzskata, ka liecinieks viņu aprunā, lai mazinātu savu sodu citā krimināllietā, arī agrāk liecinieks ir apmelojis citu personu – /pers. L/ –, kuru lūdz nopratināt apelācijas instances tiesā.

Lūdz pārbaudīt ziņas par /pers. K/ notiesāšanu, jo, lai gan viņam ir piespriests reāls brīvības atņemšanas sods, viņš joprojām atrodas brīvībā.

Lūdz pieprasīt informāciju, vai kriminālprocesā Nr. /numurs/ /pers. K/ apsūdzībā ir ziņas, kas apliecina sadarbības faktu, vai pierādījumu tam, ka /pers. K/ liecību sniegšana kriminālprocesā Nr. /numurs/ izraisīja viņam labvēlīgākas sekas, tas ir, soda mīkstināšanu, vai viņa stāvokļa uzlabošanu kriminālprocesā Nr. /numurs/, vai tāds lūgums tika izteikts.

[5.2] Nav pamatots tiesas secinājums, ka viņa vaina pierādīta ar ziņām par to, ka naudaszīmes, kas bija paredzētas eksperimentam, tika apstrādātas ar speciālu ķīmisku sastāvu, jo viņš nekādu naudu no /pers. K/ nav saņēmis un nekādas ķīmiskās vielas pēdas uz viņa rokām netika konstatētas un tādas tur nevarēja būt, jo naudu viņš nav ne redzējis, ne ņēmis.

[5.3] Liecinieku /pers. M/ un /pers. N/ liecības ir pamatotas ar /pers. K/ liecībām, jo pašas šīs personas neko, t.sk. narkotiku nodošanas, naudas saņemšanas faktu, neredzēja.

[5.4] Viņa vaina narkotisko vielu realizācijā lietā nav pierādīta, neviens no pirmās instances tiesas spriedumā aprakstītajiem pierādījumiem nepierāda viņa saistību ar narkotisko vielu realizāciju.

[5.5] Lūdz ņemt vērā, ka viņš ir ieguvis metinātāja kvalifikāciju, kā arī ņemt vērā viņa veselības stāvokli, kuru apliecinoši dokumenti atrodas lietas materiālos.

[6] Apsūdzētā aizstāve I.Bulgakova apelācijas sūdzībā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un apsūdzēto attaisnot par viņam inkriminētajiem diviem noziedzīgajiem nodarījumiem pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 233.panta otrās daļas, atcelt spriedumu daļā par apsūdzētajam noteikto sodu par katru noziedzīgu nodarījumu, kā arī daļā par galīgā soda noteikšanu, atcelt spriedumu par procesuālo izdevumu 7000 EUR (septiņi tūkstoši *euro*) piedziņu no apsūdzētā par labu Valsts policijai, par naudas līdzekļu 352,62 EUR (trīs simti piecdesmit divi *euro* 62 centi) atzīšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un ieskaitīšanu valsts budžetā, apsūdzētajam piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu. Sūdzības iesniedzēja norāda turpmāk minēto.

[6.1] Lietā iegūtie pierādījumi, uz kuriem atsaukusies pirmās instances tiesa spriedumā, neapstiprina apsūdzētā vainu Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

[6.2] Lietā ir norāde uz pierādījuma – tumšas krāsas tālruņa „Samsung" – apskati. Aizstāves ieskatā apskate veikta neievērojot Kriminālprocesa likuma 159.–164.pantā noteikto procesuālo kārtību. Apskates laikā ir apskatīts nevis tālrunis „Samsung", bet tajā esošās ziņas, turklāt izlases veidā. Tālruņa apskatē konstatēts ieraksts par personu vārdā /vārds B/ un veikta abonementa numura fiksācija. Turklāt protokolā ir norādītas ziņas, kas neatbilst liecinieka /pers. K/ pratināšanas protokolā izklāstītajam, proti, ka tālrunis pēc apskates tiek nodots procesa virzītājam, nevis lieciniekam /pers. K/.

[6.3] Spriedumā nav vērtēta speciālā izmeklēšanas eksperimenta veikšanas un procesuālās kārtības ievērošana.

[6.4] 2017.gada 22.maija pārskatā par speciālo izmeklēšanas darbību - sakaru līdzekļu kontroles gaitu – sarunas frāžu traktējums un interpretācija ir policijas darbinieka pieņēmums.

Turklāt pārskatā ir norāde uz apsūdzētā zvaniem /pers. O/, kas neapstiprinās ar lietā iegūtajiem pierādījumiem.

[6.5] Kritiski ir vērtējamas ziņas, kas fiksētas 2017.gada 27.aprīļa pārskatā par speciālo izmeklēšanas darbību – speciālā izmeklēšanas eksperimenta veikšanu un tam pievienotajā pielikumā, jo pārskatam nav pievienots audio un / vai videoieraksts. Tāpat nav ziņu, ka /pers. K/ būtu policijas darbinieks, kuram uzdots veikt speciālo izmeklēšanas eksperimentu. /pers. K/ uzņemtajos fotoattēlos nav redzams apsūdzētais.

[6.6] Lietā esošajām telefonsarunām nav veikta fonoskopiskā ekspertīze, kas pierādītu, ka viena no personām varētu būt /pers. E/. Tāpat ir šaubas par ieraksta taisīšanas laiku. Turklāt sarunās dzirdamas neidentificētu vīriešu balsis, sarunā nekas netiek teikts par narkotiskajām vai psihotropajām vielām.

[6.7] 2017.gada 26.aprīlī no liecinieka /pers. K/ tiek izņemts melna polimēra materiāla maiss, kurā atrodas caurspīdīgs iepakojums ar pulverveida vielu. Maiss nav izņemts no apsūdzētā, uz tā neatrodas apsūdzētā bioloģiskās, daktiloskopiskās vai citas pēdas. Turklāt, maiss ir bojāts.

[6.8] Tiesa nav ievērojusi Kriminālprocesa likuma 225.panta ceturto daļu, jo spriedumā vērtējusi ziņas par faktiem, kas fiksētas 2017.gada 13.maija pārskatā par speciālo izmeklēšanas darbību. Speciālā izmeklēšanas eksperimenta fiksācija pārskata veidā apliecina to, ka darbība nav noslēgusies ar personas (/pers. E/) darbības atklātu fiksēšanu. Līdz ar to fiksācijas veids neatbilst minēta panta prasībām.

[6.9] Atsauce uz 2017.gada 12.maija izņemšanas protokolu nav pietiekams pamats, lai noskaidrotu, kur tieši notika maisa izņemšana. Ar šo izņemšanu un arī izņemto maisu apsūdzētā saistība nav konstatēta. Apsūdzētais tika aizturēts 2017.gada 12.maijā, taču melnas krāsas polimēra materiāla maisa izņemšana notika nevis pie apsūdzētā, bet no /pers. K/.

Tāpat tiesa nav ņēmusi vērā, ka 2017.gada 12.maija izņemšanas protokolā nav norādīta konkrēta vieta, kur notikusi izņemšana. Tajā ir norādīts, ka tas noticis uz šosejas Nr. A9 Rīga–Liepāja, bet konkrētais kilometrs nav norādīts.

Apšaubāma ir liecinieces /pers. N/ veiktās darbības – izņemšanas – leģitimitāte.

Turklāt, 2017.gada 12.maija apskates protokolā norādīts, ka izņemtais maiss nav bojāts, kaut gan pie tā izņemšanas tika konstatēts caurspīdīgā maisa bojājums.

[6.10] No 2017.gada 1.jūnija pārskata Nr. 20/9-225 par personas novērošanu un izsekošanu izriet, ka notiek citas personas – /pers. P/ – novērošana un izsekošana. Savukārt 2017.gada 1.jūnija pārskats Nr. /numurs/ par personas novērošanu un izsekošanu satur ziņas par /pers. E/ privāto dzīvi. Minētie pārskati nesatur pierādījumus par apsūdzētā vainu.

[6.11] No 2017.gada 2.augusta pārskata par sakaru līdzekļu kontroli mobilā tālruņa numuram /numurs/ neizriet, ka sarunas būtu notikušas par narkotiskajām vai psihotropajām vielām. Tiesa nav norādījusi, kādas tieši ziņas ierakstītajās telefonsarunās norāda uz apsūdzētā vainu narkotisko vielu nelikumīgā apritē.

[6.12] /pers. E/ pēc aizturēšanas 2017.gada 12.maijā nosūtīts uz medicīnisko pārbaudi narkotisko un psihotropo vielu noteikšanai, bet nosūtījums nav noformēts atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumiem Nr. 15 „Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids". Reibums vai narkotisko vielu ietekme /pers. E/ nav konstatēta, tādēļ nav saprotams, kāpēc tiesa to vērtējusi kā pierādījumu pret apsūdzēto.

[6.13] Lietā nav ziņu, vai pret liecinieku /pers. K/ kriminālprocess tika izbeigts.

[6.14] Aizstāves ieskatā kriminālprocess šajā lietā uzsākts pretēji Kriminālprocesa likuma 370.panta pirmajai un otrajai daļai. Liecinieks /pers. K/ savā liecībā norāda uz iespējami notiekošiem noziedzīgiem nodarījumiem, nevis notikušiem. /pers. K/ liecības ir pretrunīgas. Apstāklis, kādēļ apsūdzētais

varēja pārvietoties pa Liepājas šoseju, ir skaidrojams ar to, ka viņš pats ir dzimis /pilsētā/, tur viņam dzīvo radinieki.

[6.15] Lūdz ņemt vērā, ka 2019.gada 23.aprīļa tiesas sēdē pārbaudīto disku (kopā 8 diski, ar nosaukumiem 120517 video mežs RPP /uzvārds/, ar numuriem 16274, 16271, 16272, 16269, 16270, 16272, 16269) saturs nesatur izmeklēšanai svarīgas ziņas, kā tas norādīts papildus apskates protokolā. Netiek izdalīts, kurā tieši DVD vai CD diskā ir apsūdzētā vainu apstiprinošie pierādījumi. Vismaz astoņos diskos, kuru esamību pamatlietas materiālos pārbaudīja tiesa 2019.gada 23.aprīlī tiesas sēdē, izmeklēšanai nozīmīga informācija netika konstatēta, kā tas norādīts lietā esošajā 2017.gada 7.decembra papildus apskates protokolā.

Liecinieks/pers. M/ tiesas sēdē liecināja, ka nav redzējis narkotisko vielu nodošanas faktu, pretēji savā 2017.gada 12.maija ziņojumā norādītajam.

[6.16] Sprieduma motīvu daļā nav analizēts jautājums par apsūdzētajam piemērotā pamatsoda – brīvības atņemšanas – apmēra izvēli. Nav saprotams, vai tiesa ņēma vērā apstākli, ka apsūdzētais pēc Krimināllikuma 233.panta otrās daļas daļēji atzina savu vainu.

Spriedumā nav analizēts jautājums par to, vai apsūdzētais pēc iepriekšējā tiesas sprieduma pamatsodu ir izcietis, vai noziedzīgais nodarījums ir inkriminēts papildsoda vai pamatsoda izciešanas laikā, kā arī nav analizēts, kāds neizciestā soda termiņš apsūdzētajam 2017.gada 12.maijā palika pēc iepriekšējā sprieduma.

Nepiekrīt spriedumā norādītajam apstāklim, ka apsūdzētā smagā saslimšana neietekmē apsūdzētā atbildību, ņemot vērā, ka Krimināllikuma 46.pants paredz arī apsūdzētā personības novērtējumu.

Cietumā apsūdzētajam konstatēta smaga saslimšana, bet atrodoties apcietinājumā, ārstniecības pakalpojumi ir mazāk pieejami. Jautājuma izlemšanai par prognozējamo invaliditāti nepieciešama speciālista iesaiste, kas arī ir apgrūtinoši. Normatīvais regulējums par ārstniecības pieejamību ieslodzītajam praksē darbojas neefektīvi.

[6.17] 7000 EUR piedzīti nepamatoti, jo tie nav procesuālie izdevumi, pirmās instances tiesas sniegtajai argumentācijai nepiekrīt, jo par piedziņas pamatojumu nevar kalpot Valsts policijas augstas amatpersonas iesniegums, adresēts izmeklētājam un arguments, ka naudas līdzekļi nav atgūti, tādēļ piedzenami Valsts policijas struktūrvienībai, kas veikusi speciālo izmeklēšanas eksperimentu.

[6.28] Lūdz atcelt spriedumu arī daļā par naudas līdzekļu 352,62 EUR atzīšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un ieskaitīšanu valsts budžetā.

[7] Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija, izskatījusi lietu apelācijas kārtībā saistībā ar Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurora p.i. apelācijas protestu, apsūdzētā un viņa aizstāves apelācijas sūdzībām, ar 2020.gada 15.janvāra spriedumu pirmās instances tiesas sprieduma atcēla daļā par apsūdzētajam noteikto sodu par abiem noziedzīgajiem nodarījumiem pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas un galīgo sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības.

/pers. E/ pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas (izdarīts 2017.gada 26.aprīlī) sodīts ar brīvības atņemšanu uz 9 gadiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem; pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas (izdarīts 2017.gada 12.maijā) sodīts ar brīvības atņemšanu uz 12 gadiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikts - brīvības atņemšana uz 17 gadiem un probācijas uzraudzība uz 3 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu galīgais sods /pers. E/ noteikts brīvības atņemšana uz 17 gadiem 3 mēnešiem un probācijas uzraudzība uz 3 gadiem.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

[8] Ar Latvijas Republikas Senāta 2020.gada 6.novembra lēmumu, izskatot apsūdzētā un viņa aizstāves I.Bulgakovas kasācijas sūdzības, nolemts atcelt Rīgas apgabaltiesas 2020.gada 15.janvāra spriedumu daļā par /pers. E/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2017.gada 26.aprīlī), pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2017.gada 12.maijā) un daļā par /pers. E/ noteikto sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, trešo daļu un 51.pantu. Atceltajā daļā lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā, bet pārējā daļā spriedums atstāts negrozīts.

[9] Atkārtoti izskatot krimināllietu apelācijas instances tiesā, prokurors A.Sirmais apelācijas protestu uzturēja atbilstoši tajā norādītajiem argumentiem un lūdza to apmierināt. Apsūdzētā un viņa aizstāves apelācijas sūdzības neatzina par pamatotām un lūdza noraidīt.

Prokurors norādīja, ka lietā ir iegūti pietiekami pierādījumi tam, ka apsūdzētais izdarīja divus Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētos noziedzīgos nodarījumus un, ievērojot tiesību teorijā paustās atziņas, nav pamata atzīt, ka apsūdzētā darbības kvalificējamas kā atsevišķs vienots noziedzīgs nodarījums.

[10] Apsūdzētais /pers. E/ savu un aizstāves apelācijas sūdzību uzturēja pilnībā un lūdza tās apmierināt.

Apsūdzētais paskaidroja, ka viņam nav nekādas saistības ar izņemto psihotropo vielu, naudu viņš no /pers. K/ nav saņēmis, un uzskata, ka liecinieks viņu apmelo. Uz šoseju Rīga-Liepāja viņš /pers. K/ pēc viņa lūguma vedis 2–3 reizes. /pers. K/ ir vedis arī uz citām vietām, kur viņš prasīja. Viņš pats regulāri ir braucis uz /pilsēta/, jo tur dzīvo radinieki. Uzskata, ka lietā iegūtie pierādījumi nekādā veidā neapstiprina viņa vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

[11] Apsūdzētā aizstāve I.Bulgakova apelācijas sūdzību uzturēja atbilstoši tajā norādītajai argumentācijai, apsūdzētā apelācijas sūdzībai pievienojās. Lūdza apsūdzēto attaisnot Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 519.panta 2.punktu (nav pierādīta subjektīvā un objektīvā puse). Tā kā piemērotais sods pēc Krimināllikuma 233.panta otrās daļas – brīvības atņemšana uz vienu gadu – uzskatāms par izciestu, lūdza atcelt apsūdzētajam piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu.

Kā arī aizstāve saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 533.panta pirmo daļu lūdza izvērtēt blakus lēmuma pieņemšanu un virzīšanu prokuratūrā par apsūdzības uzturēšanu lietā, inkriminējot apsūdzībā divus atsevišķus noziedzīgus nodarījumus, pieprasot neadekvāti likumam brīvības atņemšanas sodus, un saistībā ar nepamatoti veikto darbību – otru speciālo izmeklēšanas eksperimentu.

Motīvu daļa

[12] Krimināllietu tiesas kolēģija (turpmāk – tiesas kolēģija), iztiesājot krimināllietu apelācijas instancē atbilstoši Augstākās tiesas 2020.gada 6.novembra lēmumam, izvērtējusi apelācijas protesta un apelācijas sūdzību motīvus, iepazinusies ar pierādījumiem lietā, noklausījusies apsūdzētā paskaidrojumus, prokurora un aizstāves viedokli atzīst, ka apsūdzētā un viņa aizstāves apelācijas sūdzības nav pamatotas un ir noraidāmas, apelācijas protests ir apmierināms daļēji. Taču pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par /pers. E/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma

253.[1] panta trešās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2017.gada 26.aprīlī), pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2017.gada 12.maijā) un noteikto sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu, un šajā daļā taisāms jauns notiesājošs spriedums citu, turpmāk norādīto apstākļu dēļ.

[13] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 562.panta pirmo daļu tiesas izmeklēšana un debates apelācijas instances tiesā notiek sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomā un ietvaros.

Savukārt apelācijas instances tiesā, atkārtoti izskatot lietu, tiesas izmeklēšanai un debatēm jānotiek Augstākās tiesas lēmumā norādītajā apjomā un ietvaros *(skat. Augstākās tiesas lēmumi lietās Nr. SKK-95/2013, Nr. SKK-49/2015)*.

[14] Ar Augstākās tiesas 2020.gada 6.novembra lēmumu par pamatotu un likumīgu atzīti pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas nolēmumi daļā par apsūdzētā atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 233.panta otrās daļas, t.i., par to, ka /pers. E/ bez attiecīgas atļaujas iegādājās un glabāja šaujamieročus un šaujamieroča munīciju.

Kā arī Augstākā tiesa lēmumā norādījusi, ka apsūdzētā un viņa aizstāves kasācijas sūdzībās ir atkārtoti apelācijas sūdzībās un apelācijas instances tiesā izklāstītie motīvi, kuri detalizēti izvērtēti un argumentēti noraidīti, izskatot lietu pirmo reizi apelācijas instances tiesā. No minētā secināms, ka apsūdzētā un aizstāves iebildumi par kriminālprocesā iegūto pierādījumu pieļaujamību, attiecināmību un ticamību apsūdzētā vainīgumam Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā ir pamatoti noraidīti, un Augstākā tiesa ir atstājusi negrozītu pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas nolēmumu daļā par pie apsūdzētā /pers. E/ atrastās naudas 352,62 EUR atzīšanu par noziedzīgi iegūtu mantu, kā arī par procesuālo izdevumu 7000 EUR, kas izlietoti speciālo izmeklēšanas darbību – speciālo izmeklēšanas eksperimentu veikšanai un nav atgūti, piedziņu no apsūdzētā par labu Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Izmeklēšanas atbalsta pārvaldei.

Vienlaikus Augstākā tiesa atzinusi, ka ne pirmās instances tiesa, ne apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi kriminālprocesā veikto speciālo izmeklēšanas darbību: noziedzīgas darbības kontroles un divu speciālo izmeklēšanas eksperimentu ietvaros veikto darbību būtību un saturu, ņemot vērā policijas darbinieku iesniegtajos ierosinājumos norādīto par vienotu noziedzīgu nodarījumu. Proti, lietā nav veikta efektīva tiesas pēckontrole, kas var ietekmēt noziedzīgā nodarījuma juridisko kvalifikāciju.

[15] Tiesas kolēģija atzīst, ka kriminālprocesā iegūto pierādījumu kopums apstiprina, ka apsūdzētais neatļauti iegādājās un glabāja psihotropo vielu realizācijas nolūkā lielā apmērā un neatļauti realizēja psihotropo vielu lielā apmērā. Minētais ir pierādīts ar lietā iegūtajiem un likumā noteiktajā kārtībā nostiprinātajiem pierādījumiem: liecinieku liecībām, rakstveida pierādījumiem, kas satur ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem, un atbilstoši Kriminālprocesa likuma 127.–130.panta nosacījumiem izmantojamas apsūdzētā vainīguma pamatošanai.

Izvērtējot kriminālprocesā iegūto pierādījumu kopumu, tiesas kolēģija atzīst, ka tas atbilst Kriminālprocesa likuma 124.panta piektās daļas nosacījumiem, proti, pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā izslēgtas jebkādas saprātīgas šaubas par to esamību vai neesamību.

[16] Pirmās instances tiesa spriedumā ir izklāstījusi un izvērtējusi kriminālprocesā iegūtos pierādījumus, pareizi konstatējusi, ka apsūdzētais kriminālprocesā precīzāk nenoskaidrotā laikā un vietā, no nenoskaidrotas personas neatļauti realizācijas nolūkā iegādājās un glabāja kopumā ne mazāk kā 1494,315 g pulverveida vielu, kas satur 17 % jeb 254,033 g sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzinātu psihotropo vielu metamfetamīnu, kas veido lielu apmēru, un neatļauti psihotropo vielu lielā apmērā mantkārīgā nolūkā 2017.gada 26.aprīlī 495,894g, un 2017.gada 12.maijā 998,423g realizēja personai, kura iesaistīta speciālajā izmeklēšanas eksperimentā. Apsūdzētā darbības atbilst Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm.

Tādēļ tiesas kolēģijas izvērtē apsūdzētā un viņa aizstāves apelācijas sūdzībās norādītos argumentus, ievērojot Augstākās tiesas 2020.gada 6.novembra lēmumā norādīto.

[17] Tiesas kolēģija konstatē, ka apsūdzētā un aizstāves iebildumi par to, ka /pers. E/ nav nekādas saistības ar izņemto psihotropo vielu, liecinieks /pers. K/ ir sniedzis nepatiesas, apmelojošas liecības, un lietā iegūtie pierādījumi nekādā veidā neapstiprina apsūdzētā vainīgumu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, ir pretrunā ar lietā konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem.

[17.1] Pretēji apsūdzētā un viņa aizstāves paustajam, nav pamata apšaubīt liecinieka /pers. K/ liecības par /pers. E/ darbībām, jo tās ir konsekventas, apstiprina un papildina viena otru, turklāt liecības apstiprinās arī ar citiem lietā iegūtajiem pierādījumiem, t.sk. apskates un izņemšanas protokolos, sarunu atreferējumos fiksēto.

Tiesas kolēģijai nav pamata konstatēt, ka liecinieks /pers. K/ aprunātu apsūdzēto un būtu ieinteresēts sniegt nepatiesas liecības. Turklāt, liecinieks ir brīdināts par atbildību par nepatiesu liecību sniegšanu, pirmstiesas kriminālprocesā viņš sniedza konsekventas liecības par /pers. E/ darbībām, šādas liecības pilnībā uzturēja pirmās instances tiesā.

Apstāklis, ka liecinieks ir iesaistīts psihotropo vielu nelikumīgā apritē, ko pats arī nenoliedza, un par ko ir apsūdzēts un notiesāts citos kriminālprocesos, nedod pamatu atzīt, ka šajā kriminālprocesā viņš sniedza nepatiesas liecības.

No lietas materiālos esošajām ziņām izriet, ka /pers. K/ pats vērsās policijā, sniedza policijas amatpersonai viņa rīcībā esošās ziņas. Policijas amatpersona šīs ziņas izvērtēja, uzsāka kriminālprocesu, kriminālprocesa ietvaros tika veiktas izmeklēšanas darbības, speciālās izmeklēšanas darbības, kuras akceptēja izmeklēšanas tiesnesis. Veiktās izmeklēšanas darbības apstiprināja /pers. K/ sniegtās ziņas un, veicot tālāku izmeklēšanu, policijas darbinieki aizturēja /pers. E/ par inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

[17.2] Tiesas kolēģija pretēji aizstāves argumentiem konstatē, ka mobilā telefona "Samsung" apskate (1.sējuma 10.–11.lapa) ir veikta atbilstoši Kriminālprocesa likuma prasībām. Apskates laikā izmeklēšanas darbības veicējs konstatēja un fiksēja, ka telefonā ir saglabāts kontakts ar nosaukumu "?????? ???", abonementa numurs /numurs/, kas apstiprina liecinieka /pers. K/ liecināto.

Apskates protokolā fiksēts, ka mobilais telefons pēc apskates tiek nodots procesa virzītājam, bet liecinieka /pers. K/ nopratināšanas protokolā (1.sējuma 9.lapa) norādīts, ka liecinieks labprātīgi izsniedz savu mobilo telefonu apskates veikšanai, pēc kā saņem savu mobilo telefonu atpakaļ.

Liecinieka nopratināšanas protokolā nav norādīts, kādā tieši veidā viņš saņem telefonu no Valsts policijas darbiniekiem, līdz ar to nav pamatoti aizstāves argumenti, ka protokolā ir norādītas neatbilstošas ziņas.

[17.3] Apsūdzētā aizstāve norādījusi, ka pirmās instances tiesa nav vērtējusi speciālo izmeklēšanas darbību, t.sk. izmeklēšanas eksperimentu veikšanas un noformēšanas procesuālās kārtības ievērošanu.

[17.3.1] No 2017.gada 26.oktobra pārskata par speciālās izmeklēšanas darbības - noziedzīgas darbības kontrole veikšanu izriet, ka 2017.gada 12.aprīlī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes 1.biroja 3.nodaļā tika uzsākts kriminālprocess par Krimināllikuma 253.[1]

panta trešajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmēm, t.i., par to, ka persona /pers. E/ nodarbojas ar sevišķi bīstamās narkotiskās vielas (amfetamīna / metamfetamīna) izplatīšanu, glabāšanu un realizāciju lielos apmēros, un 2017.gada 18.aprīlī kriminālprocesa ietvaros ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas izmeklēšanas tiesneses lēmumu saņemta atļauja veikt speciālās izmeklēšanas darbības – noziedzīgas darbības kontroli, personas novērošanu, izsekošanu, sakaru līdzekļu kontroli pret /pers. E/. 2017.gada 27.aprīlī tika veikts speciālais izmeklēšanas eksperiments, radot personas ikdienas darbībām raksturīgo situāciju un apstākļus (1.sējuma 53.lapa).

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 227.panta trešo daļu, ja noziedzīgās darbības kontroles nolūkā jāveic citas speciālās izmeklēšanas darbības, atļauja to veikšanai jāsaņem vispārējā kārtībā.

Ar izmeklēšanas tiesnese s 2017.gada 21.aprīļa lēmumu kriminālprocesā atļauts veikt speciālo izmeklēšanas darbību – speciālo izmeklēšanas eksperimentu – attiecībā pret /pers. E/ vai citu personu, kas darbojas viņa uzdevumā, saskaņā ar izstrādātu plānu, par speciālā izmeklēšanas eksperimenta veicēju nozīmējot liecinieku /pers. K/, uz laiku 30 dienas no lēmuma pieņemšanas dienas, tas ir, no 2017.gada 21.aprīļa līdz 2017.gada 20.maijam (1.sējuma 64.lapa).

Ar izmeklēšanas tiesneses 2017.gada 21.aprīļa lēmumu atļauts veikt speciālo izmeklēšanas darbību – noziedzīgas darbības kontroli uz 30 dienām laika periodā no 2017.gada 21.aprīļa līdz 2017.gada 20.maijam, saistībā ar /pers. E/ darbībām (1.sējuma 52.lapa).

Tiesas kolēģija secina, ka izmeklēšanas tiesneša atļauja bija saņemta arī speciāla izmeklēšanas eksperimenta veikšanai, līdz ar to apstāklis, ka pārskatā par speciālās izmeklēšanas darbības – noziedzīgas darbības kontrole – veikšanu ir norādītas arī speciālās izmeklēšanas darbības – speciālais izmeklēšanas eksperimenta – norise, nedod pamatu apšaubīt speciālā izmeklēšanas eksperimenta izdarīšanas un procesuālās nostiprināšanas leģitimitāti, kā to norādīja aizstāve.

Apstāklis, ka pārskatā par speciālo izmeklēšanas darbību nav norādes uz minētās darbības veikšanas tiesiskajiem pamatiem, nav norādīts cikos un kur tieši 2017.gada 27.aprīlī un 2017.gada 9.maijā tika veikts speciālais izmeklēšanas eksperiments, nav atsauces uz Kriminālprocesa likuma normām, neietekmē iegūto ziņu patiesumu, to ticamību apstiprina pārējās lietā iegūtās ziņas.

[17.3.2] No 2017.gada 27.aprīļa pārskata par speciālās izmeklēšanas darbības - personas novērošana un izsekošana izriet, ka 2017.gada 24.aprīlī tika uzsākta speciālā izmeklēšanas darbība – personas novērošana un izsekošana attiecībā pret /pers. E/ (1.sējuma 56.lapa). Pārskatā ir fiksēta apsūdzētā /pers. E/ pārvietošanās no 2017.gada 24.aprīļa līdz 26.aprīlim un satur ziņas par viņa darbībām inkriminētajā apsūdzībā norādītājā laika periodā.

[17.3.3] No 2017.gada 22.maija pārskata par speciālās izmeklēšanas darbības - sakaru līdzekļu kontroles gaita - izriet, ka tika veikta sakaru līdzekļu kontrole mobilajam telefonam ar abonenta numuru /numurs/, kuru izmanto /pers. E/ (1.sējuma 59.lapa).

No CD matricas ar ierakstu 2017.gada 12.decembra apskates protokola izriet, ka tiek izdarīta viena CD-R diska apskate (1.sējuma 60.–61.lapa).

Aizstāve sūdzībā norādījusi, ka sarunās minēto frāžu interpretācija ir policijas darbinieka pieņēmums, nevis pierādījums apsūdzētā vainai. Tāpat aizstāves uzskata, ka ziņas, kas fiksētas CD matricās ar ierakstu 2017.gada 12.decembra apskates protokolā, nesatur pierādījumus apsūdzētā vainai.

Aizstāves argumenti, ka pārskatā nav tieši norādīts, ka personas runā par psihotropo vielu, to nenosaucot, nedod pamatu uzskatīt, ka pārskatā fiksētais ir tikai pieņēmumi, nevis lietā apstiprinātās ziņas.

Tiesas kolēģija, vērtējot pārskatā par speciālo izmeklēšanas darbību — sakaru līdzekļu kontroles – gaitu un apskates protokolā fiksētās ziņas, secina, ka tās apstiprina /pers. K/ liecības par to, ka sarunas notika tieši par psihotropo vielu.

Turklāt, personas, kas iesaistītās nelikumīgā narkotisko / psihotropo vielu apritē, ievēro piesardzību un konspirāciju, ko apstiprina arī liecinieka /pers. K/ liecības, ka /pers. E/ vairākkārt mainīja telefona numurus, kurus izmantoja saziņai ar vielas pircēju.

Apstāklis, ka lietā nav veikta fonoskopiskā ekspertīze, uz ko norāda aizstāve, nedod pamatu atzīt, ka ierakstos fiksētās ziņas nav izmantojamas kā pierādījums /pers. E/ vainai, jo kriminālprocesā iegūtās ziņas to kopumā un savstarpējā saistībā pierāda apsūdzētā vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

[17.3.4] Aizstāve sūdzībā norādījusi, ka 2017.gada 27.aprīļa pārskatam par speciālās izmeklēšanas darbības - speciālais izmeklēšanas eksperiments veikšanu ar pielikumu (1.sējuma 68.–72.lapa) nav pievienots audio un / vai video ieraksts, kā arī nav ziņu, ka /pers. K/ ir policijas darbinieks, kuram uzdots veikt speciālo izmeklēšanas eksperimentu. Turklāt, neviena persona nav redzējusi naudas nodošanas faktu apsūdzētajam, /pers. K/ uzņemtajos fotoattēlos nav redzams apsūdzētais.

Apstāklis, ka /pers. K/ nav policijas darbinieks un neviena cita persona nav redzējusi naudas nodošanas faktu un pārskatam pievienotajos fotoattēlos nav redzams apsūdzētais, nedod pamatu apšaubīt speciālā izmeklēšanas eksperimenta pārskatā norādītās ziņas, kas apstiprinās ar liecinieka /pers. K/ liecībām un apskates protokolā (1.sējuma 73.–74.lapa, 75.–78.lapa) fiksētajam ziņām ar sarunu atreferējumu. Tas, ka pārskatam nav pievienots audio vai video ieraksts, nedod pamatu apšaubīt apskates protokolā un pārskatā fiksēto, jo no pārskata izriet, ka liecinieks bija aprīkots ar speciāliem tehniskajiem līdzekļiem un apskates protokolā ir fiksēts pārskatā norādīto sarunu atreferējums.

[17.3.5] Tiesas kolēģija nekonstatē Kriminālprocesa likuma 225.panta ceturtās daļas pārkāpumu 2017.gada 13.maija pārskata par speciālās izmeklēšanas darbības - speciālais izmeklēšanas eksperiments veikšanu un tam pievienotā pielikuma (1.sējuma 110.–113.lapa) sastādīšanā, uz ko norādīja apsūdzētā aizstāve.

Kriminālprocesa likuma 225.panta ceturtā daļa noteic, ja speciālais izmeklēšanas eksperiments noslēdzas ar personas noziedzīgas darbības atklātu fiksēšanu, par to raksta protokolu pārbaudāmās personas klātbūtnē.

Tiesas kolēģija konstatē, ka pārskatā par speciālā izmeklēšanas eksperimenta veikšanu norādīts, ka ap plkst. 16.55 transportlīdzeklis, kuru vadīja /pers. E/, apstājās A9 ceļa 20 km pie ceļa norādes 20 kilometrs, no transportlīdzekļa izkāpa /pers. K/, savukārt /pers. E/ apgriezās braukšanai pretējā virzienā un devās atpakaļ pa to pašu maršrutu, pēc kā /pers. K/ deva iepriekš ar policijas darbiniekiem atrunāto zīmi, ka ir notikusi narkotisko vielu realizācija un narkotiskās vielas ir pie /pers. K/. Tika pieņemts lēmums par /pers. E/ aizturēšanu un /adrese/ plkst. 17.59 sadarbībā ar Ceļu policijas darbiniekiem tika apturēts /pers. E/ vadītais transportlīdzeklis un ar Speciālo uzdevumu vienības "/nosaukums/" darbinieku palīdzību /pers. E/ aizturēts. Līdz ar to speciālais izmeklēšanas eksperiments tika pabeigts.

/pers. E/ aizturēšanas fakts apstiprinās ar 2017.gada 12.maija aizturēšanas protokolā norādītajām ziņām (3.sējuma 1.lapa).

Ņemot vērā, ka nenotika personas (/pers. E/) noziedzīgu darbību atklāta fiksēšana un /pers. E/ no notikuma vietas aizbrauca, policijas darbiniekiem nebija pamata rakstīt protokolu.

[17.4] Tiesas kolēģija pretēji apsūdzētā aizstāves argumentiem, atzīst, ka ar ziņām par faktiem, kas fiksētas 2017.gada 21.aprīļa apskates protokolā un tam pievienotajā pielikumā (1.sējuma 65.–67.lapa), 2017.gada 10.maija apskates protokolā un tam pievienotajos pielikumos (1.sējuma 96.–107.lapa), melna polimēra materiāla maisa, kurā atrodas caurspīdīgs iepakojumus ar pulverveida vielu, 2017.gada 26.aprīļa izņemšanas protokolā (1.sējuma 80.lapa), melna polimēra materiāla maisa, kurā atrodas caurspīdīgs polimēra materiāla iepakojumus ar baltas krāsas pulverveida vielu, 2017.gada 27.aprīļa apskates protokolā un tam pievienotajā pielikumā (1.sējuma 81.–85.lapa), melnas krāsas polimēra materiāla maisa, kurā atrodas caurspīdīgs iepakojums ar gaišas krāsas pulverveida vielu, 2017.gada 12.maija izņemšanas protokolā (1.sējuma 115.lapa), 2017.gada 12.maija apskates protokolā un tam pievienotajā pielikumā (1.sējuma 116.–118.lapa), 2017.gada 13.maija Eksperta atzinumā Nr. 1704717 par primārās narkotisko un

psihotropo vielu ekspertīzes veikšanu (1.sējuma 120.–121.lapa), 2017.gada 25.maija Eksperta atzinumā Nr. 1704804 par papildus narkotisko un psihotropo vielu ekspertīzes veikšanu (1.sējuma 123.–124.lapa), 2017.gada 13.maija apskates protokolā un tam pievienotajā fototabulā (3.sējuma 96.–98.lapa), 2017.gada 23.maija Eksperta atzinumā Nr. 1704292 par papildus narkotisko un psihotropo vielu ekspertīzes veikšanu (1.sējuma 90.–91.lapa), to kopumā un savstarpējā saistībā apstiprina liecinieka /pers. K/ liecības, līdz ar to tās ir ticamas, attiecināms un izmantojamas apsūdzētā vainas pierādīšanai.

[17.5] Tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētā un viņa aizstāves norādītais arguments, ka uz psihotropās vielas iepakojumiem nav atrasti apsūdzētā pirkstu nospiedumi, kā arī nomazgājumos no apsūdzētā rokām nav atrastas speciālās ķīmiskās vielas pēdas, ar kuru tika apstrādātas naudas zīmes, nevar būt par pamatu apšaubīt liecinieka /pers. K/ liecības par to, ka psihotropo vielu viņam realizēja /pers. E/, kuram viņš nodeva naudu.

Turklāt uz īpašu apsūdzētā piesardzību norāda arī sarunu ierakstos fiksētais, ka /pers. E/, aizvedot /pers. K/ uz šoseju A9, ko nenoliedza arī pats apsūdzētais, atteicās viņu aizvest ar psihotropo vielu atpakaļ uz /pilsēta/ (1.sējuma 74., 77.lapa).

[17.6] Nav pamatots aizstāves arguments, ka maiss, kas nodots ekspertu rīcībā, tika izņemts pie /pers. K/ un tam ar apsūdzēto nav nekādas saistības, jo minētais apstāklis neizslēdz apsūdzētā vainu, kas pierādīta ar kriminālprocesā iegūtiem un noteiktā procesuālajā kārtībā nostiprinātiem un Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā pārbaudītiem pierādījumiem.

No lēmuma par ekspertīzes nozīmēšanu (1.sējuma 86.lapa) izriet, ka speciālā izmeklēšanas eksperimenta ietvaros liecinieks /pers. K/ iegādājās iepakojumu ar nezināmas izcelsmes vielu, kas tika izņemts un iepakots drošības maisā ar Nr. 00757586. Pēc apskates minētais iepakojums ar vielu tika aizlīmēts ar papildus drošības uzlīmēm Nr. L14-0712947,L14-0712946. Savukārt no ekspertu atzinuma (1.sējuma 87.–88.lapa) izriet, ka drošības maisam un drošības uzlīmēm vizuālo bojājumu nav.

[17.7] Aizstāves iebildumi saistībā ar izņemšanas protokolā norādīto, ka ir apšaubāma /pers. N/ veiktās darbības leģitimitāte, jo nav skaidrs, kurš viņai uzdevis veikt šo darbību, turklāt, /pers. N/ nav redzējusi nedz naudas, nedz narkotisko vielu nodošanas faktu, nav pamatoti.

2017.gada 12.maija izņemšanas protokolā (1.sējuma 115.lapa) ir fiksēts, ka Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes 1.biroja 3.nodaļas inspektore /pers. N/ procesa virzītāja uzdevumā, klātesot /pers. K/, plkst. 18.06 iesāka izņemšanu. Pirms izņemšanas izdarīšanas /pers. K/ uzrādīts 2017.gada 12.maija lēmums par izņemšanas izdarīšanu.

2017.gada 12.maija lēmumā par izņemšanas izdarīšanu (1.sējuma 114.lapa) ir norādīts, ka lēmumu pieņēma Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes 1.biroja 3.nodaļas vecāka inspektore /pers. R/, kura saskaņā ar kriminālprocesa reģistrā norādīto bija procesa virzītāja. Lēmumā norādīts, ka izņemšanas izdarīšana nodota veikt inspektorei /pers. N/, kā arī lēmumā ir /pers. K/ paraksts, ka lēmums viņam tika paziņots 2017.gada 12.maijā.

Tiesas kolēģijai nerodas šaubas par izņemšanas leģitimitāti un /pers. N/ sniegto liecību ticamību. Tas, ka /pers. N/ nav redzējusi nedz naudas, nedz narkotisko vielu nodošanas faktu nedod pamatu uzskatīt, ka apsūdzētajam inkriminētās darbības nav notikušas.

[17.8] Tiesas kolēģija konstatē, ka ierakstīto telefonsarunu pārskatos (4.sējuma 110.–119.lapa, 121.–131.lapa, 132.–137.lapa, 139.–145.lapa, 185.–208.lapa) fiksētās ziņas attiecas uz apsūdzībā norādīto laika periodu, līdz ar to pamatoti tika izmantotas kā pierādījumi, jo telefonsarunu pārskati satur ziņas par /pers. E/ telefonsarunām (tālruņa numurs /numurs/), sarunās fiksētais apstiprinās ar liecinieka /pers. K/ liecībām.

[17.9] Tiesas kolēģija, pretēji aizstāves argumentiem, atzīst, ka liecinieka /pers. M/ tiesas sēdē sniegtās liecības ir iegūtas un procesuāli nostiprinātas Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā un tās ir pieļaujamas un pierādīšanā izmantojamas.

Savukārt attiecībā par aizstāves atsauci uz liecinieka /pers. M/ ziņojumā ietverto informāciju, tiesas kolēģija norāda, ka minētais ziņojums netika pārbaudīts Kriminālprocesa likuma 501.panta kārtībā, līdz ar to nav izmantojams kā pierādījums lietā.

[17.10] Tiesas kolēģija konstatē, ka ziņas par faktiem, kas fiksētas 2017.gada 1.jūnija pārskatā Nr. /numurs/ par personas novērošanu un izsekošanu (1.sējuma 146.–158.lapa), liecina par to, ka /pers. E/ iesaistīts narkotisko vielu nelegālā apritē, kā arī satur ziņas par viņa darbībām inkriminētajā apsūdzībā norādītajos laikos un vietās.

Fakts, ka pārskats satur ziņas arī par apsūdzētā tikšanos ar citām personām, uz ko norāda aizstāve, nedod pamatu atzīt, ka tajā norādītās ziņas nesatur pieradījumus apsūdzētā vainai.

[17.11] Ziņas par faktiem, kas fiksētas 2017.gada 2.augusta pārskatā par sakaru līdzekļu kontroli (mobila tālruņa Nr. /numurs/) (1.sējuma 141.–142.lapa) apstiprina, ka /pers. E/ ir iesaistīts nelikumīgu vielu apritē, līdz ar to tiesas kolēģija uzskata, ka šīs ziņas ir izmantojamas apsūdzētā vainas pierādīšanai.

[17.12] Ziņas par faktiem, kas fiksētas /pers. E/ 2017.gada 12.maija aizturēšanas protokolā (3.sējuma 1.lapa) satur ziņas par inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku un ir izmantojamas apsūdzētā vainas pierādīšanā.

[17.13] Atbilstoši Medicīniskās pārbaudes protokolā Nr. /numurs/ un Ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultātā Nr. /numurs/ (3.sējuma 6., 7.lapa) fiksētajam, apsūdzētajam netika konstatēts narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids. Aizstāve sūdzībā nav norādījusi, kas tieši nosūtījumā neatbilst Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumiem Nr. 15 „Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošu vielu iespaids".

[17.13] Tiesas kolēģija konstatē, ka lēmumā par kriminālprocesa uzsākšanu (1.sējuma 1.lapa) ir pieļauta pārrakstīšanas kļūda, jo lēmumā norādīts, ka 2017.gada 11.aprīlī inspektore izskatīja /pers. K/ iesnieguma protokolu.

Tiesas kolēģija uzskata, ka neprecizitāte datumā neietekmē pieņemtā lēmuma par kriminālprocesa uzsākšanu tiesiskumu un pamatotību, jo no /pers. K/ iesniegums pieņemts 2017.gada 12.aprīlī un 2017.gada 12.aprīlī pieņemts lēmums par kriminālprocesa uzsākšanu.

[17.14] Fakts, ka 2017.gada 21.decembrī pieņemts lēmums (2.sējuma 169.lapa) par kriminālprocesa izbeigšanu daļā, norādot, ka izmeklēšanas laikā nav izdevies iegūt pierādījumus, kas dotu pamatu saukt /pers. P/ pie kriminālatbildības par iespējamo narkotiskās un / vai psihotropās vielas realizāciju personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās lielā apmērā, kas notika 2017.gada 26.aprīlī /vieta/ un 2017.gada 12.maijā /vieta/, nav pamats atzīt, ka liecinieka /pers. K/ liecības nav ticamas attiecībā uz /pers. E/ faktiskajām darbībām.

[17.15] Attiecībā uz aizstāves iebildumiem, ka 2019.gada 23.aprīļa tiesas sēdē pārbaudīto 8 disku saturs nesatur izmeklēšanai svarīgas ziņas, tiesas kolēģija norāda, ka konkrētajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes tam, ka minētie diski ir ievietoti lietisko pierādījumu kastē, kas redzams no tiesas sēdes protokola (6.sējuma 100.lapa), un tam, vai tie norādīti lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstā (1.sējuma 2.–5.lapa), jo lēmumā par lietas nodošanu tiesai tie nav konkrēti norādīti apsūdzētā vainas pierādīšanai. Turklāt pirmās instances tiesa notiesājošo spriedumu nav pamatojusi ar diskos fiksētajām ziņām.

[18] Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2020.gada 15.janvāra spriedumu atzīts, ka tā kā protokolā par uzrādīšanu atpazīšanai pēc fotogrāfijām /pers. K/ sniegtās liecības saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta noteiktajiem kritērijiem netika pārbaudītas, ziņas, kas fiksētas protokolā par uzrādīšanu atpazīšanai pēc fotogrāfijām, ir izslēdzamas no pierādījumiem, taču, ņemot vērā, ka liecinieks /pers. K/ vairākkārt sniedza liecības par to, ka psihotropo vielu iegādājās tieši no apsūdzētā, minētā pierādījuma izslēgšana neietekmē secinājumus par apsūdzētā vainīgumu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Tā kā šajā daļā prokurora protests netika iesniegts, atzinuma par minētā pierādījuma pieļaujamību

pārvērtēšanai nav pamata.

[19] Vienlaikus tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, pamatoti konstatējot, ka apsūdzētais ir neatļauti lielā apmērā realizācijas nolūkā iegādājies un glabājis, kā arī mantkārīgā nolūkā realizējis psihotropo vielu metamfetamīnu lielā apmērā, nav pietiekami izvērtējusi procesuālajos dokumentos saistībā ar speciālo izmeklēšanas darbību veikšanu fiksētās ziņas, līdz ar ko kļūdaini atzīstot, ka apsūdzētais ir izdarījis divus Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētos noziedzīgos nodarījumus.

Tiesas kolēģija uzskata, ka apsūdzētā izdarītās noziedzīgās darbības, realizācijas nolūkā iegādājoties un glabājot psihotropo vielu – amfetamīnu lielā apmērā un to realizējot 2017.gada 26.aprīlī un 12.maijā noziedzīgas darbības kontroles laikā veikto speciālo izmeklēšanas eksperimentu ietvaros eksperimentā iesaistītai personai /pers. K/, ir izdarījis atsevišķu (vienotu) turpinātu noziedzīgu nodarījumu, nevis divus noziedzīgus nodarījumus, kas paredzēti Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā.

Līdz ar to pirmās instances tiesas spriedums daļā par apsūdzētā notiesāšanu par divu Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu ir atceļams, un taisāms jauns apsūdzēto šajā daļā notiesājošs spriedums.

[20] Ņemot vērā minēto, Krimināllietu tiesas kolēģija sniedz jaunu noziedzīgā nodarījuma aprakstu.

/pers. E/ neatļauti iegādājās un glabāja psihotropo vielu realizācijas nolūkā lielā apmērā un neatļauti realizēja psihotropo vielu lielā apmērā turpmāk norādītajos apstākļos.

/pers. E/ kriminālprocesā precīzāk nenoskaidrotā vietā un laikā, bet ne vēlāk kā līdz 2017.gada 26.aprīlim neatļauti turpmākas realizācijas nolūkā no izmeklēšanā nenoskaidrotas personas iegādājās precīzi nenoskaidrotu daudzumu, ne mazāk kā 1494,315 g pulverveida vielu, kas saskaņā ar Eksperta atzinumu satur 17 % jeb 254,033 g sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzinātu psihotropo vielu metamfetamīnu, un saskaņā ar noziedzīga nodarījuma brīdī un spēkā esošā likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 2.pielikumu iekļauta vielu grupā "Amfetamīni" un veido lielu apmēru.

/pers. E/ 2017.gada 21.aprīlī tirdzniecības centrā "/nosaukums/", /adrese/, vienojās ar psihotropās vielas pircēju, personu, kura iesaistīta speciālajā izmeklēšanas eksperimentā (turpmāk – Persona) par psihotropās vielas lielā apmērā realizāciju un samaksu par to. Turpinot īstenot noziedzīgo nodomu, /pers. E/ mantkārīgu motīvu vadīts 2017.gada 24.aprīlī tirdzniecības centrā "/nosaukums/", /adrese/, satikās ar Personu, lai saņemtu naudu par pasūtīto psihotropo vielu. Daļu iegādāto psihotropo vielu 495,892g, kas saskaņā ar Eksperta atzinumu satur 17 % jeb 84,302g sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzinātu psihotropo vielu metamfetamīnu, t.i., lielā apmērā, /pers. E/ ievietoja melnas krāsas polimēra materiāla maisos un paslēpa šosejas A9 (Rīga–Liepāja) malā pie norādes 8 km. 2017.gada 26.aprīlī ap plkst. 22.40 /pers. E/ pie tirdzniecības centra "/nosaukums/", /adrese/, satikās ar Personu, lai realizētu viņam iepriekš pasūtīto psihotropo vielu lielā apmērā, pēc kā abi kopā ar /pers. E/ valdījumā nodoto automašīnu AUDI A6, valsts reģistrācijas numurzīme /numurs/ (turpmāk - AUDI A6), devās uz /pers. E/ zināmo vietu uz šosejas A9 (Rīga–Liepāja), kur bija paslēpta Personai paredzētā psihotropā viela. Braucot pa šoseju A9 (Rīga–Liepāja) /pilsēta/ virzienā, pie norādes 8 km /pers. E/ apturēja automašīnu AUDI A6 un, izkāpjot no automašīnas, Personai ar roku norādīja uz ceļa malā esošu melnas krāsas polimēra materiāla maisu, paskaidrojot, ka tajā atrodas Personas pasūtītā psihotropā viela, tādejādi par naudu realizēja Personai 495,892 g psihotropo vielu, iepakotu vienā polimēra materiāla iepakojumā, kas saskaņā ar Eksperta atzinumu satur 17 % jeb 84,302 g sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzinātu psihotropo vielu metamfetamīnu, pēc kā aizbrauca no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietas.

Turpinot noziedzīgo nodarījumu, /pers. E/ 2017.gada 9.maijā tirdzniecības centrā "/nosaukums/", /adrese/, vienojās ar Personu par psihotropās vielas lielā apmērā realizāciju un samaksu par to. /pers. E/ mantkārīgu motīvu vadīts 2017.gada 10.maijā tirdzniecības centrā "/nosaukums/", /adrese/, satikās ar Personu, lai saņemtu naudu par pasūtīto psihotropo vielu. Psihotropo vielu 998,423g, kas saskaņā ar Eksperta atzinumu satur 17 % jeb 169,731 g sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzinātu psihotropo vielu metamfetamīnu, t.i., lielā apmērā, /pers. E/ ievietoja melnas krāsas polimērā materiāla maisa fragmentā un paslēpa šosejas A9 (Rīga–Liepāja) malā pie norādes 20 km. Turpinot īstenot noziedzīgo nodomu, kas vērsts uz psihotropās vielas lielā apmērā realizāciju /pers. E/ 2017.gada 12.maijā ap plkst. 16.55 automašīnu stāvvietā /adrese/ satikās ar Personu, lai realizētu viņam iepriekš pasūtīto psihotropo vielu lielā apmērā, pēc kā abi kopā ar /pers. E/ valdījumā nodoto automašīnu AUDI A6 devās uz /pers. E/ zināmo vietu uz šosejas A9 (Rīga–Liepāja), kur bija paslēpta Personai paredzētā psihotropā viela. Braucot pa šoseju A9 (Rīga–Liepāja), /pilsēta/ virzienā pie norādes 20 km /pers. E/ apturēja automašīnu AUDI A6, un, neizkāpjot no automašīnas, Personai norādīja uz ceļa malā esošu melnas krāsas polimēra materiāla maisu, paskaidrojot, ka tajā atrodas Personas pasūtītā psihotropā viela, tādejādi par naudu realizēja Personai 998,423 g psihotropo vielu, iepakotu divos polimēra materiāla iepakojumos, kas saskaņā ar Eksperta atzinumu satur 17 % jeb 169,731 g sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzinātu psihotropo vielu metamfetamīnu, pēc kā aizbrauca no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietas.

Ar šādu rīcību /pers. E/ neatļauti iegādājās un glabāja realizācijas nolūkā, lielā apmērā un neatļauti realizēja lielā apmērā psihotropo vielu metamfetamīnu.

Ar savām darbībām /pers. E/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā.

[21] Augstākā tiesa lēmumā norādījusi, ka, iepazīstoties ar abu instanču tiesu nolēmumiem, konstatējams, ka atzinums par to, ka apsūdzētais iegādājies psihotropo vielu no nenoskaidrotas personas nevis vienu, bet gan divas reizes, nav pamatots ar lietā iegūtajiem pierādījumiem, tādējādi tiesa ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 564.panta ceturtās daļas pārkāpumu.

Kā atzinusi Augstākā tiesa, daļa pierādījumu iegūti izmeklēšanas tiesneša akceptētas un policijas veiktas noziedzīgas darbības kontroles laikā veiktu speciālo izmeklēšanas eksperimentu rezultātā, noskaidrojot, ka apsūdzētais realizēja eksperimentā iesaistītai personai vienu un to pašu vielu ar vienādu procentuālu psihotropās vielas sastāvu.

Tiesas kolēģija atzīst, ka nekādi papildus pierādījumi par to, konkrēti kad, kādos apstākļos un no kā apsūdzētais ir iegādājies psihotropo vielu metamfetamīnu lielā apmērā, lietā nav iegūti.

Līdz ar to, tā kā nav iegūti konkrēti pierādījumi, ka apsūdzētais psihotropo vielu ir iegādājies divas reizes, kā tas ir norādīts apsūdzībā un kā to atzinusi arī pirmās instances tiesa, un ņemot vērā, ka tika realizēta psihotropā viela ar vienādu procentuālo sastāvu, t.i., tās sastāvā ir 17% metamfetamīns, secināms, ka apsūdzētais šajā kriminālprocesā realizēto psihotropo vielu ir iegādājies no viena avota un vienā reizē, un glabājis to.

Narkotisko vai psihotropo vielu glabāšana izpaužas jebkādās darbībās, kas saistītas ar šo vielu atrašanos vainīgā valdījumā neatkarīgi no tā, kas ir to faktiskais īpašnieks. Glabāšanas vieta (dzīvesvieta, citas telpas, speciālas glabātavas, apģērbs, soma utt.), kā arī glabāšanas ilgums kvalifikāciju neietekmē (*Krastiņš U., Liholaja V., Hamkova D. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2019, 403.lpp.*). Glabāšana ir darbība, kas pēc sava satura tiek turpināta zināmu laiku.

Prokurora argumentiem par to, ka psihotropai vielai, kas realizēta 2017.gada 26.aprīlī un 12.maijā, ir konstatētas atšķirīgas fiziskās īpašības, t.i., /pers. E/ 2017.gada 26.aprīlī realizētajai vielai bijusi iedzeltena krāsa, bet 12.maijā realizētajai vielai - balta krāsa, nav izšķirošas nozīmes. Kā izriet no

izņemto psihotropo vielu apskates protokoliem, tad 2017.gada 27.aprīlī, veicot 26.aprīlī izņemtās vielas apskati, norādīts, ka tiek apskatīta baltas krāsas pulverveida viela (1.sējuma 81.–85.lapa), savukārt 2017.gada 12.maija apskates protokolā, veicot 12.maijā izņemtās vielas apskati, norādīts, ka tiek apskatīta gaišas krāsas viela (1.sējuma 116.–118.lapa). Proti, izņemtās vielas krāsas uztvere procesā iesaistītajām personām ir bijusi atšķirīga, izšķiroša nozīme ir psihotropās vielas procentuālajam sastāvam.

[22] Krimināllikuma 253.[1] pantā paredzētā nozieguma objektīvo pusi veido narkotisko vai psihotropo vielu neatļauta izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, pārvadāšana vai pārsūtīšana, kas izdarīta realizācijas nolūkā, kā arī narkotisko vai psihotropo vielu neatļauta realizēšana. Savukārt noziedzīgā nodarījuma sastāvs ir formāls, noziegums uzskatāms par pabeigtu ar brīdi, kad vainīgais realizācijas nolūkā neatļauti izgatavojis, iegādājies, glabājis, pārvadājis vai pārsūtījis narkotiskas vai psihotropas vielas, vai arī neatļauti tās realizējis (*Krastiņš U., Liholaja V., Hamkova D. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2019, 406.–407.lpp.*).

Krimināllikuma Sevišķās daļas normās likumdevējs prettiesiskās darbības kā noziedzīga nodarījuma sastāva objektīvās puses pazīmes formulējis dažādi – gan kā vienu darbību, gan dažreiz arī kā vairāku darbību kopumu (*Krastiņš U. Noziedzīga nodarījuma sastāvs un nodarījuma kvalifikācija. Teorētiskie aspekti. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 84.lpp.*).

[23] Krimināllikuma 23.panta trešā daļa noteic, ka atsevišķu turpinātu noziedzīgu nodarījumu veido vairākas savstarpēji saistītas tādas pašas noziedzīgas darbības, kas vērstas uz kopēju mērķi, ja tās aptver vainīgās personas vienots nodoms, tāpēc savā kopumā tās veido vienu noziedzīgu nodarījumu.

Tiesību teorijā izteikts viedoklis, ka atsevišķam (vienotam) turpinātam noziedzīgam nodarījumam ir raksturīgi, ka visas darbības izdarītas ar nelielu laika atstarpi, ir tādas pašas, vērstas pret vienu un to pašu interesi (nozieguma tiešo objektu), un tās izdarītas ar vienu vainas formu, kas kopumā liecina par vienotu noziedzīgā nodarījuma mērķi (*Krastiņš U., Liholaja V. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII2 nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra,2018, 35.punkts, 119.lpp.*).

[24] Atbilstoši kriminālprocesā iegūtajiem pierādījumiem, apsūdzētais precīzi nenoskaidrotos apstākļos iegādāto psihotropo vielu, kas satur 17% sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzinātu psihotropo vielu metamfetamīnu, realizēja 2017.gada 26.aprīlī un 12.maijā speciālajā izmeklēšanas eksperimentā iesaistītai personai – lieciniekam /pers. K/.

Kriminālprocesā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 227.panta nosacījumiem veikta izmeklēšanas tiesneša akceptēta noziedzīgas darbības kontrole.

Minētā panta pirmā daļa noteic, ka gadījumā, ja konstatēts vienota noziedzīga nodarījuma vai savstarpēji saistītu noziedzīgu nodarījumu atsevišķs posms, bet, to nekavējoties pārtraucot, zudīs iespēja novērst citu noziedzīgu nodarījumu vai noskaidrot visas iesaistītās personas, it īpaši tā organizētājus un pasūtītājus, vai visus noziedzīgas darbības mērķus, pamatojoties uz izmeklēšanas tiesneša lēmumu, var veikt noziedzīgas darbības kontroli.

Noziedzīgas darbības kontrole veicama tad, ja, uzsākot atklātas izmeklēšanas darbības, zudīs iespēja novērst citu noziedzīgu nodarījumu, tas ir, izmeklēšanas rīcībā ir pierādījumi, kas liecina par personas/personu tālejošiem plāniem. Piemēram, konstatējot ievestu liela apjoma narkotisko vielu daudzumu, kas paredzēts realizācijai vietējā tirgū, un, aizturot tikai kravas tehnisko piegādātāju, nebūs iespējams noskaidrot un atmaskot piegādē, kā arī izplatīšanā iesaistītās personas un līdz ar to novērst jaunu piegādi no tā paša avota. Tāpēc ir nepieciešams veikt noziedzīgās darbības kontroli, noskaidrojot piegādē un realizācijā iesaistītās personas. Lai atmaskotu realizācijā iesaistītās personas, amatpersonas noziedzīgās darbības kontroles ietvaros var veikt speciālo izmeklēšanas eksperimentu, iegādājoties realizēto produktu, salīdzinot paraugu iegūšanu speciālā veidā un citas Kriminālprocesa likuma 215.pantā paredzētās darbības, taču, apzinoties, ka var notikt arī realizācija ārpus kontroles, jāņem vērā vielas bīstamība, lai nepārsniegtu Kriminālprocesa likuma 227.pantā paredzētos ierobežojumus. Kā viens no speciālās izmeklēšanas darbības mērķiem ir atklāt visas iesaistītās personas. Ar visām personām saprotami nozieguma līdzizdarītāji un līdzdalībnieki – organizētāji, uzkūdītāji un atbalstītāji, kā arī personas, kas darbojušās piesaistības dažādās formās. Noziedzīgās darbības kontrole var tikt īstenota, tieši neietekmējot personas rīcību, kā arī to ietekmējot un pat imitējot dalību vai līdzdalību noziedzīga nodarījuma izdarīšanā. Kādā brīdī pārtraucama novērojamās personas rīcība un kādas juridiskās sekas iestāsies par jau izdarītajām darbībām, tas ir, konstatējama nozieguma sagatavošanas vai mēģinājuma stadija, ir atkarīgs no apdraudējuma veida, lietas faktiskajiem apstākļiem un pielietotajām speciālajām izmeklēšanas darbībām (*Zinātniskā monogrāfija prof. K. Stradas–Rozenbergas zinātniskajā redakcijā. Kriminālprocesa likuma komentāri (A daļa). Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2019, 639.–640.lpp.*).

Kā izriet no ierosinājumā par speciālās izmeklēšanas darbības – noziedzīgas darbības kontroles – veikšanu norādīto, tā ir nepieciešama, izvērtējot izmeklējamā noziedzīgā nodarījuma raksturu un kaitīgumu, to, ka ir konstatēts vienota noziedzīga nodarījuma – narkotisko / psihotropo vielu realizācija lielā apmērā – atsevišķs posms. Nekavējoties pārtraucot noziedzīgo nodarījumu, zudīs iespēja novērst citu noziedzīgu nodarījumu, tas ir, noskaidrot visas iesaistītās personas, noskaidrot personu, pie kuras /pers. E/ glabā psihotropās vielas. Kriminālprocesā pierādāmo apstākļu noskaidrošanai ziņas par faktiem nepieciešams iegūt, neinformējot /pers. E/, bet fiksējot ikdienas darbībai raksturīgās situācijas. Veicot noziedzīgas darbības kontroli, kriminālprocesā ir nepieciešams noskaidrot un nostiprināt pierādījumus attiecībā pret visiem grupas dalībniekiem, noskaidrot un fiksēt noziedzīga nodarījuma izdarīšanas apstākļus, tādējādi atklāt iespējamās narkotisko / psihotropo vielu slēptuves. Izmeklēšanas tiesnesis, izvērtējot ierosinājumā teikto, atzinis to par pamatotu un atbilstošu Kriminālprocesa likuma 227.panta nosacījumiem (1.sējuma 51.–52.lapa). Proti, procesa virzītājs ir norādījis, ka konstatēts vienota noziedzīga nodarījuma atsevišķs posms, to pārtraucot, zudīs iespēja noskaidrot visas nelikumīgā psihotropo vielu realizācijā iesaistītās personas.

[25] Noziedzīgas darbības kontroles ietvaros tika veikti divi izmeklēšanas tiesneša akceptēti speciālie izmeklēšanas eksperimenti. Izmeklēšanas tiesnesis atzinis abus ierosinājumus par pamatotiem un atbilstošiem Kriminālprocesa likuma 225.panta nosacījumiem (1.sējuma 64., 94.–95.lapa).

Speciālā izmeklēšanas eksperimenta veikšanas tiesiskie nosacījumi ietverti Kriminālprocesa likuma 225.pantā, kurā noteikts, ka speciālo izmeklēšanas eksperimentu veic, pamatojoties uz izmeklēšanas tiesneša lēmumu, ja ir pamats uzskatīt, ka persona agrāk ir izdarījusi noziedzīgas darbības un gatavojas izdarīt vai ir uzsākusi tādas pašas noziedzīgas darbības, konkrēto noziedzīgu nodarījumu var pārtraukt uzsāktā kriminālprocesa ietvaros, eksperimenta rezultātā var iegūt ziņas par pierādāmajos apstākļos ietilpstošajiem faktiem, un ja bez šīs darbības nepieciešamo ziņu iegūšana ir neiespējama vai apgrūtināta. Speciālā izmeklēšanas eksperimenta ietvaros eksperimenta veicēji rada personas ikdienas darbībai raksturīgu situāciju vai apstākļus, kas veicina noziedzīga nodoma atklāšanos, un fiksē personas rīcību šajos apstākļos. Personas rīcību aizliegts provocēt, kā arī ietekmēt ar vardarbību, draudiem, šantāžu vai izmantot tās bezpalīdzības stāvokli.

[25.1] Policijas darbinieka ierosinājumā par pirmā izmeklēšanas eksperimenta veikšanu norādīts, ka izmeklēšanas laikā tiks veikta noziedzīgas darbības kontrole. Minētās kontroles ietvaros tiks veikts speciālais izmeklēšanas eksperiments, izmeklēšanai kļuvis zināms par vienotu noziedzīgu nodarījumu, ka, darbojoties personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, /pers. E/ organizē psihotropo vielu piegādi /pers. K/, saņemot psihotropās vielas no izmeklēšanā nenoskaidrotas personas. Gadījumā, ja speciālā izmeklēšanas eksperimentā netiks fiksēts atsevišķs noziedzīga nodarījuma posms –

aizliegtās vielas saņemšana no iespējamā līdzdalībnieka realizācijas nolūkā – pēc speciālā izmeklēšanas eksperimenta pabeigšanas, nesasniedzot noziedzīgas darbības kontroles mērķus, vainīgo personu aizturēšana netiks veikta, bet tiks turpināta noziedzīgas darbības kontrole (1.sējuma 62.–63.lapa).

[25.2] Savukārt ierosinājumā par otra speciālā izmeklēšanas eksperimenta veikšanu norādīts, ka 2017.gada 21.aprīlī noziedzīgas darbības kontroles ietvaros veiktās speciālās izmeklēšanas darbībās tika nostiprināti pierādījumi par to, ka /pers. E/ realizēja /pers. K/ 495,892 g metamfetamīnu saturošu vielu, saņemot 2500 *euro*. Veicot izmeklēšanas darbības, noskaidrots, ka /pers. E/ darbojas personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās ar /pers. P/. Pierādījumi /pers. P/ līdzdalībai noziedzīgā nodarījumā netika nostiprināti, tāpēc nepieciešams veikt speciālo izmeklēšanas eksperimentu pierādījumu nostiprināšanai (1.sējuma 92.–93.lapa).

[26] Judikatūrā izteikta atziņa, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 225.panta pirmo daļu speciālo izmeklēšanas eksperimentu veic, pamatojoties uz izmeklēšanas tiesneša lēmumu, un speciālā izmeklēšanas darbība ir pakļauta tiesas priekškontrolei. Minētā izmeklēšanas darbība ir pakļauta arī tiesas pēckontrolei (*Augstākās tiesas 2015.gada 8.jūlija lēmums lietā Nr. SKK–170/2015 (11905010613)*).

No lietas materiāliem izriet, ka tiesas priekškontroli, lemjot par speciālajām izmeklēšanas darbībām, ir veicis izmeklēšanas tiesnesis.

Savukārt speciālo izmeklēšanas darbību pēckontrole, t.sk. to rezultātā iegūto pierādījumu novērtējums, ir jāveic tiesai, kas iztiesā krimināllietu pēc būtības.

Kā izriet no policijas darbinieku ierosinājumos gan par noziedzīgās darbības kontroles, gan speciālo izmeklēšanas eksperimentu veikšanu norādītā, tad kriminālprocesā ir konstatēts vienota noziedzīga nodarījuma – psihotropo vielu realizācija lielā apmērā – atsevišķs posms. Nekavējoties pārtraucot noziedzīgo nodarījumu, zudīs iespēja novērst citu noziedzīgu nodarījumu, tas ir, noskaidrot visas iesaistītās personas, noskaidrot personu, pie kuras /pers. E/ glabā psihotropās vielas. Kriminālprocesā pierādāmo apstākļu noskaidrošanai ziņas par faktiem nepieciešams iegūt, neinformējot /pers. E/, bet fiksējot ikdienas darbībai raksturīgās situācijas.

Ierosinājumā par pirmā speciālā eksperimenta veikšanu norādīts, ka gadījumā, ja speciālā izmeklēšanas eksperimentā netiks fiksēts atsevišķs noziedzīga nodarījuma posms – aizliegtās vielas saņemšana no iespējamā līdzdalībnieka realizācijas nolūkā – pēc speciālā izmeklēšanas eksperimenta pabeigšanas, nesasniedzot noziedzīgas darbības kontroles mērķus, vainīgo personu aizturēšana netiks veikta, bet tiks turpināta noziedzīgas darbības kontrole.

Ierosinājumā par otrā speciālā eksperimenta veikšanu norādīts, ka veiktajās speciālās izmeklēšanas darbībās tika nostiprināti pierādījumi par to, ka /pers. E/ realizēja /pers. K/ metamfetamīnu saturošu vielu, ka viņš darbojās personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, taču pierādījumi tam netika nostiprināti. Līdz noziedzīgās darbības kontroles ietvaros atļaut veikt vēl vienu speciālo izmeklēšanas eksperimentu.

Proti, pirmā speciālā izmeklēšanas eksperimenta mērķis netika sasniegts, netika nostiprināti pierādījumi par /pers. E/ darbošanos personu grupā, tāpēc tika turpināta noziedzīgās darbības kontrole un tās ietvaros veikts vēl viens izmeklēšanas eksperiments.

Ņemot vērā iepriekš minētos faktus, tiesas kolēģija atzīst, ka policijas darbinieka 2017.gada 27.aprīļa pārskatā par speciālās izmeklēšanas darbības – speciālā izmeklēšanas eksperimenta – veikšanu norādītais, ka minētais eksperiments ir pabeigts (1.sējuma 68.–70.lapa), ir kļūdains, jo ierosinājumā norādītais mērķis – atsevišķa noziedzīga nodarījuma posma – aizliegtās vielas saņemšana no iespējamā līdzdalībnieka realizācijas nolūkā fiksācija – netika sasniegts. Līdz ar to faktiski tika turpināta noziedzīgas darbības kontrole un tās ietvaros tika veikts vēl viens speciālais izmeklēšanas eksperiments.

2017.gada 21.decembrī pieņemts lēmums kriminālprocesu izbeigt daļā, jo pirmstiesas izmeklēšanas laikā nav izdevies iegūt pietiekamus pierādījumus, kas dotu pamatu saukt /pers. P/ pie krimināatbildības par iespējamu narkotiskās un / vai psihotropās vielas realizāciju personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās lielā apmērā.

Tiesas kolēģija, izvērtējot speciālo izmeklēšanas darbību ietvaros veikto procesuālo darbību būtību kopsakarā ar policijas darbinieku ierosinājumos norādīto par vienotu noziedzīgu nodarījumu, atzīst, ka tā kā noziedzīgas darbības kontroles ietvaros pret /pers. E/ tika veikti divi speciālie izmeklēšanas eksperimenti ar vienotu mērķi, apsūdzētā darbības jākvalificē kā atsevišķs (vienots) noziedzīgs nodarījums, t.i., apsūdzētais ar savām darbībām ir izdarījis vienu Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu.

[27] Apsūdzētā aizstāve apelācijas instances tiesā lūdza pirmās instances tiesas spriedumu atcelt arī daļā par procesuālo izdevumu 7000 EUR piedziņu no apsūdzētā par labu Valsts policijai, par naudas līdzekļu 352,62 EUR atzīšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un ieskaitīšanu valsts budžetā.

Ar Augstākās tiesas 2020.gada 6.novembra lēmumu pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas nolēmumi atstāti negrozīti daļā par naudas līdzekļu 352,62 EUR atzīšanu par noziedzīgi iegūtiem un ieskaitāmiem valsts budžetā, par procesuālo izdevumu 7000 EUR piedziņu no apsūdzētā, par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

Līdz ar to tiesas kolēģija šajā daļā pirmās instances tiesas spriedumu nepārvērtē.

[28] Tiesas kolēģija atzīst, ka nav pamatots un ir noraidāms apsūdzētā aizstāves lūgums par blakus lēmuma pieņemšanu atbilstoši Kriminālprocesa likuma 533.panta pirmajai daļai par apsūdzības uzturēšanu šajā lietā, inkriminējot apsūdzētajam divus atsevišķus noziedzīgus nodarījumus, un par nepamatoti veikto darbību – otru speciālo izmeklēšanas eksperimentu.

Kā norādīts nolēmumā iepriekš, tad kriminālprocesā veiktās speciālās izmeklēšanas darbības attiecībā pret apsūdzēto, t.sk. divi speciālie izmeklēšanas eksperimenti, ir veiktas tiesiski, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 225.panta nosacījumiem, tajos iegūtie pierādījumi ir pieļaujami apsūdzētā vainīguma pierādīšanā. Tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt speciālo izmeklēšanas eksperimentu izdarīšanas un procesuālās nostiprināšanas leģitimitāti.

Kā atzinusi Augstākās tiesa, tad šajā kriminālprocesā nav pietiekami veikta speciālo izmeklēšanas darbību pēckontrole.

Tiesas kolēģija, ņemot vērā minēto, nekonstatē Kriminālprocesa likuma pārkāpumus pirmstiesas kriminālprocesā, kas būtu par pamatu blakus lēmuma pieņemšanai.

[29] Tiesas kolēģija, nosakot apsūdzētajam sodu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, ņem vērā Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi, kā arī Krimināllikuma 46.pantā paredzētos soda noteikšanas vispārīgos principus.

[29.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta otro daļu, nosakot soda veidu, ņemams vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, kā arī vainīgā persona.

Atbilstoši Krimināllikuma 7.panta piektās daļas nosacījumiem Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā sevišķi smags noziegums, kas apdraud vispārējo drošību psihotropo vielu aprites jomā.

Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas sankcija paredz brīvības atņemšanas sodu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, kas norāda uz to, ka ar šo noziedzīgo nodarījumu apdraudētās intereses likumdevējs uzskatījis par ļoti nozīmīgām. Alternatīvi soda veidi minētā panta sankcijā nav

paredzēti.

Tiesas kolēģija ņem vērā, ka apsūdzētā realizētā viela metamfetamīns ir iekļauta Latvijā kontrolējamo narkotisko un psihotropo vielu I sarakstā, kurā iekļautas sevišķi bīstamas narkotiskās un tām pielīdzinātas psihotropās vielas.

Vērtējot apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un kaitīgumu, tiesas kolēģija konstatē, ka izņemtās psihotropās vielas metamfetamīna daudzums vairākkārt pārsniedz likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 2.pielikumā noteikto metamfetamīna apmēru, ar kuru tā daudzumi atzīstami par lieliem, t.i., 2 grami.

Par apsūdzētā personību ir noskaidrots, ka viņam ir vidējā izglītība, ir ieguvis elektromontiera un drēbnieka profesiju, strādāja "/nosaukums/", ieguvis lokmetinātāja metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē kvalifikāciju, agrāk tiesāts, uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi sodāmība nebija dzēsta, no /Iestādes nosaukums/ administrācijas un apmācības kursu skolotājas /Iestādes nosaukums/ raksturots pozitīvi (5.sējuma 133.lapa, 6.sējuma 75.lapa, 7.sējuma 82.–83.lapa).

Tiesas kolēģija ņem vērā ziņas, kas iegūtas par apsūdzētā veselības stāvokli, piešķirto trešo invaliditātes grupu (5.sējuma 138., 233.lapa, 6.sējuma 76.lapa, 7.sējuma 81., 84.lapa, 8.sējuma 65.lapa).

Apsūdzētais tiesas sēdē paskaidroja, ka apcietinājuma vietā viņam ir pasliktinājies veselības stāvoklis, bet medicīniskā aprūpe ieslodzījuma vietā nav pietiekama un atbilstoša vajadzībām.

Tiesas kolēģija ņem vērā lietas materiālos esošās ziņas un apsūdzētā paskaidroto par veselības stāvokli, taču vienlaikus konstatē, ka lietas materiāli nesatur ziņas, ka apsūdzētais sava veselības stāvokļa dēļ nevarētu atrasties apcietinājuma vietā vai izciest brīvības atņemšanas sodu.

Turklāt, ieslodzījuma vietā tiek nodrošināta veselības aprūpe atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumiem Nr. 276 "Apcietināto un notiesāto personu veselības aprūpes īstenošanas kārtība", kā arī minētie noteiktumi paredz iespēju ieslodzītajam saņemt veselības aprūpes pakalpojumus ārstniecības iestādē ārpus ieslodzījuma vietas.

Izvērtējot apsūdzētā personību, izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, tiesas kolēģija atzīst, ka soda mērķi - aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas – var panākt apsūdzētajam nosakot Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas sankcijā paredzēto brīvības atņemšanas sodu.

[29.2] Atbilstoši Krimināllikuma 46.panta trešajai daļai, nosakot soda mēru, ņemami vērā atbildību mīkstinoši un atbildību pastiprinoši apstākļi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.pantu apsūdzētā atbildību mīkstinošus apstākļus tiesas kolēģija nekonstatē.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli tiesas kolēģija atzīst to, ka izdarītais noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu, saskaņā ar minētā panta pirmās daļas 11. punktu - noziedzīgais nodarījums izdarīts mantkārīgu tieksmju dēļ.

Ņemot vērā, ka apsūdzētajam nav konstatēti atbildību mīkstinošie apstākļi, bet ir konstatēti divi atbildību pastiprinoši apstākļi, kā arī Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas sankcijas minimālo un maksimālo apmēru, tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētajam nosakāms sods, kas vairāk pietuvināts panta sankcijas maksimālajai robežai, t.i., brīvības atņemšana uz 12 gadiem.

Tiesas kolēģija uzskata, ka šāds sods ir samērīgs un individualizēts, atbilstošs apsūdzētā personībai un izdarītajam nodarījumam, ar to tiks panākts Krimināllikuma 35.pantā paredzētais soda mērķis.

Apsūdzētajam nosakāms panta sankcijā obligāti paredzētais papildsods – probācijas uzraudzība, kas, ņemot vērā atbildību ietekmējošos apstākļus, kā arī to, ka jaunu noziedzīgu nodarījumu apsūdzētais izdarīja nedzēstas sodāmības laikā, nosakāms sankcijas vidējā apmērā, t.i., uz 2 (diviem) gadiem. Šāds papildsoda apmērs nodrošinās apsūdzētā uzvedības uzraudzību pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas, sekmēs viņa veiksmīgu resocializāciju un iekļaušanos sabiedrībā, novērsīs jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas risku.

[29.3] Apsūdzētā aizstāve norādīja, ka ir nepieciešams izvērtēt, vai ir ievērotas apsūdzētā tiesības uz lietas pabeigšanu saprātīgā termiņā.

No lietas materiāliem izriet, ka kriminālprocess uzsākts 2017.gada 12.aprīlī, lieta tiesai nodota 2018.gada 20.aprīlī. Pirmās instances tiesā nozīmētas 15 tiesas sēdes, lietas izskatīšana divas reizes atlikta saistībā ar aizstāves atvaļinājumu un aizņemtību citā procesā. Savukārt, vienu reizi lieta noņemta no izskatīšanas, jo uz tiesas sēdi netika konvojēts apsūdzētais, bet četras reizes lieta noņemta no izskatīšanas saistībā ar tiesas ēkā izziņoto evakuāciju. Pirmās instances tiesas saīsinātais spriedums pasludināts 2019.gada 14.jūnijā, pilns spriedums bija pieejams 2019.gada 30.jūlijā, bet 2019.gada 24.septembrī lieta nosūtīta Rīgas apgabaltiesai.

Apelācijas instances tiesā notikušas divas tiesas sēdes, lieta izskatīta un saīsinātais nolēmums pasludināts 2020.gada 15.janvārī, t.i., nepilnus četrus mēnešus pēc tās saņemšanas. Pilns tiesas nolēmums bija pieejams 2020.gada 28.februārī, bet 2020.gada 5.maijā lieta nosūtīta izskatīšanai Augstākajai tiesai.

Ar Augstākās tiesas 2020.gada 6.novembra lēmumu apelācijas instances tiesas spriedums atcelts daļā un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā. Izskatot lietu no jauna, apelācijas instances tiesā notikušas 7 tiesas sēdes, no kurām 5 sēdēs tika izsludināts pārtraukums lietas izskatīšanā saistībā ar to, ka bija beidzies videokonferencei atvēlētais laiks. Apelācijas instances tiesas saīsinātais nolēmums pasludināts 2021.gada 23.aprīlī.

Augstākā tiesa savos nolēmumos vairākkārt norādījusi, ka kriminālprocesa izskatīšanas ilgums – vairāki gadi – pats par sevi nav pamats atzinumam, ka tas neattaisnoti novilcināts un tādēļ pieļauts tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpums (*skat., Augstākās tiesas 2012.gada 22.maija lēmums lietā Nr. SKK-253/2012, 2018.gada 6.februāra lēmums lietā Nr. SKK-47/2018*).

Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem. Par objektīvu iemeslu iztiesāšanas pagarināšanai nav atzīstams tāds iemesls, kas saistīts ar tiesas darba organizāciju (*Augstākās tiesas 2018.gada 4.septembra lēmums lietā Nr. SKK-337/2018*).

Tiesas kolēģija, izvērtējot lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu un citus ar lietas izskatīšanu saistītus apstākļus, secina, ka lietas izskatīšanā nav pieļauta neattaisnota novilcināšana, katras instances tiesā lietas izskatīšanas ilgums nav bijis nesamērīgi ilgs, līdz ar to atzīst, ka nav pārkāptas apsūdzētā tiesības uz lietas iztiesāšanu saprātīgos termiņos.

[29.4] Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, ņemot vērā šajā spriedumā noteikto sodu un pirmās instances tiesas par Krimināllikuma 233.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu noteikto sodu, nosakāms - brīvības atņemšana uz 12 gadiem 10 mēnešiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem, piemērojot apsūdzētajam labvēlīgu daļējas sodu saskaitīšanas principu.

[29.5] Tiesas kolēģija atzīst, ka prokurors apelācijas protestā pamatoti norādījis, ka šajā lietā inkriminētos noziedzīgos nodarījumus apsūdzētais izdarīja papildsoda – policijas kontroles – izciešanas laikā, līdz ar to viņam nosakāms galīgais sods saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta nosacījumiem.

Ar Augstākās tiesas 2011.gada 8.jūnija spriedumu /pers. E/ sodīts ar brīvības atņemšanu uz 8 gadiem 9 mēnešiem, konfiscējot mantu un ar policijas kontroli uz 3 gadiem. Soda izciešanas laiks skaitīts no 2011.gada 8.jūnija, soda izciešanas laikā ieskaitīta atrašanās apcietinājumā no 2008.gada 1.februāra līdz 2011.gada 8.jūnijam (4.sējuma 93.lapa). Apsūdzētais 2015.gada 26.martā atbrīvots pirms termiņa, neizciestais sods – 1 gads 7 mēneši 5 dienas (4.sējuma 19.lapa).

Apsūdzētais šajā lietā aizturēts 2017.gada 12.maijā un 2017.gada 14.maijā viņam piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums (3.sējuma 1.lapa, 154.–156.lapa).

Saskaņā ar Krimināllikuma Pārejas noteikumu 13.punkta 3. apakšpunktu papildsodu – policijas kontroli – turpina izciest personas, kurām tas piespriests, un tām piemērojami šādi policijas kontroles izpildes nosacījumi: ja notiesātais papildsoda izciešanas laikā izdarījis jaunu noziegumu, tiesa neizciesto papildsoda laiku aizstāj ar brīvības atņemšanu un nosaka galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta noteikumiem, divas policijas kontroles dienas rēķinot kā vienu brīvības atņemšanas dienu.

Tiesas kolēģija secina, ka neizciestais policijas kontroles laiks līdz apsūdzētā aizturēšanai 2017.gada 12.maijā bija 10 mēneši 14 dienas, kas atbilst brīvības atņemšanai – 5 mēneši 7 dienas.

Krimināllikuma 51.panta $1.^1$ daļa noteic gadījumus, kad, nosakot sodu pēc vairākiem spriedumiem, sodam pievieno ne mazāk kā vienu trešdaļu no neizciestā soda.

Tiesas kolēģija, ņemot vērā minēto, atzīst, ka saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta nosacījumiem apsūdzētajam galīgais sods nosakāms, daļēji saskaitot šajā lietā piespriesto sodu ar sodu, kas nav izciests pēc Augstākās tiesas 2011.gada 8.jūnija sprieduma, - brīvības atņemšana uz 13 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.

Tiesas kolēģija uzskata, ka apsūdzētā brīvības ierobežošana uz apelācijas instances tiesas noteikto laiku sasniegs soda mērķi, kas, samērojot viņa tiesību aizskārumu ar vispārējās drošības un sabiedriskās kārtības interesēm, ir attaisnojams un pie konkrētajiem apstākļiem pieļaujams sods, kā arī atbilstošs ne vien soda represīvo, bet arī preventīvo mērķu sasniegšanai.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 14.jūnija spriedumu daļā par /pers. E/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma $253.^1$ panta trešās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2017.gada 26.aprīlī), pēc Krimināllikuma $253.^1$ panta trešās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2017.gada 12.maijā) un noteikto sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu.

/pers. E/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma $253.^1$ panta trešajā daļā, un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 12 (divpadsmit) gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu /pers. E/ sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības noteikt, daļēji saskaitot šajā spriedumā noteikto sodu un ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 14.jūnija spriedumu noteikto sodu, brīvības atņemšanu uz 12 (divpadsmit) gadiem 10 (desmit) mēnešiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu /pers. E/ galīgo sodu pēc vairākiem spriedumiem, daļēji saskaitot piespriesto sodu ar sodu, kas nav izciests pēc Augstākās tiesas 2011.gada 8.jūnija sprieduma, noteikt brīvības atņemšanu uz 13 (trīspadsmit) gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Nolēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesā.

Pilns nolēmums pieejams 2021. gada 1. jūnijā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja D.Kalniņa

Tiesneses S.Kalniņa

T.Broda